

RADIOCOMUNICATII

RADIOAMATORISM

2/98

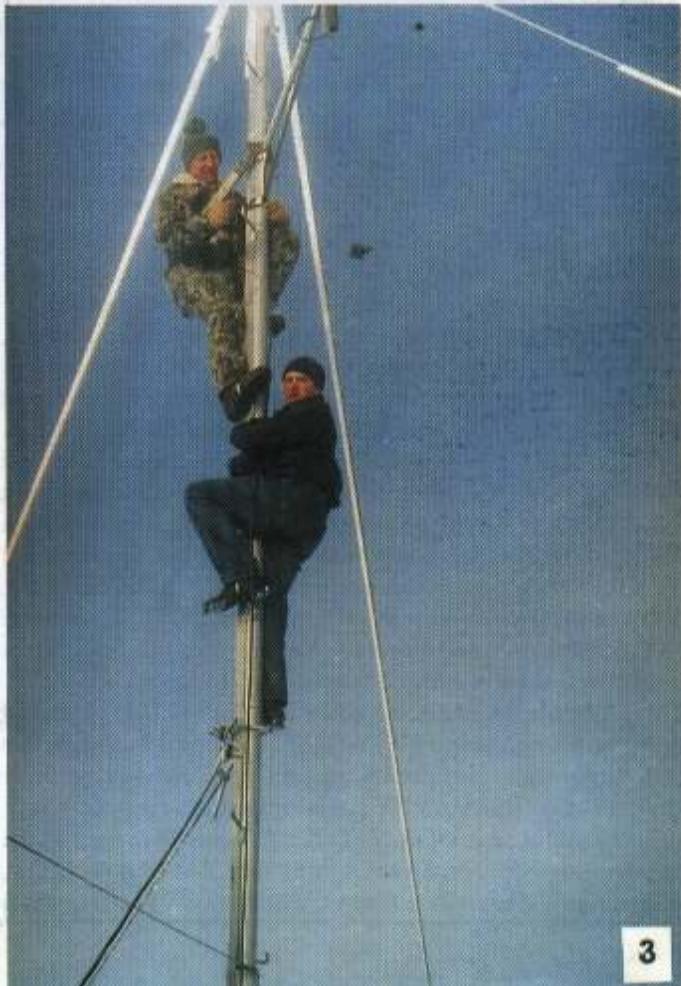
PUBLICAȚIE EDITATĂ DE FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE RADIOAMATORISM

1

2

3

OMUL DE LÂNGĂ TINE - YO9WL RÂDUTĂ ION

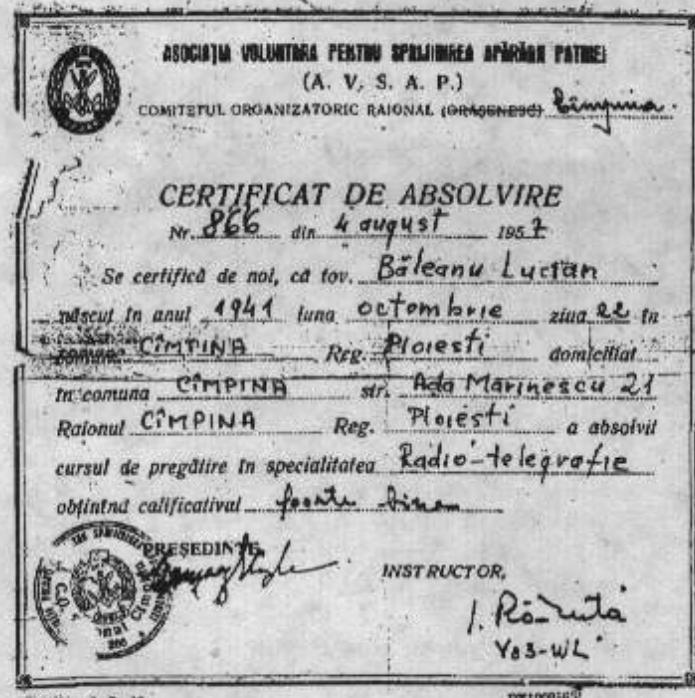
- partea a II - a -

După mutarea în 1951 la Câmpina Ion Răduță, va deveni în curând unul dintre cei mai cunoscuți radioamatori YO. Felul său de a fi deschis și apropiat de oameni, îl va ajuta să se apropie de tinerii și elevii diferitelor școli din localitate, formând astfel o pleaiadă de radioamatori pasionați.

Baza materială bună, locul de muncă dotat cu aparatură de măsură, precum și pricerea și îndemnarea sa il vor ajuta să realizeze numeroase echipamente pentru radioamatori, dar și numeroase inovații și invenții. Va fi atras și de domeniul modelismului, realizând împreună cu o serie de colegi (frații Stoican, Sterie etc) o serie de navomodele telecomandate cu care va domina prin anii '57 - '62 toate Campionatele Naționale.

Odată cu înființarea AVSAP-ului va conduce secția de radio din Câmpina și va reuși o serie de performanțe uluitoare. Realizarea de expoziții cu aparatură de radioamator, cucerirea de medalii și titluri de campion, participarea cu aparatură de radioamatorism la diferite manifestări, organizarea de cursuri și examene.

Iată certificatul de absolvire nr.866 ! acordat D-lui Băleanu Lucian la 4 august 1957, certificat ce poartă semnătura lui YO3WL. Atunci Prahova avea prefixul YO3.

Un alt document important este adresa MPTC din 25 noiembrie 1959, prin care se comunica la Comitetul Organizatoric Central - AVSAP, acceptul Comisiei Superioare de Radiocomunicații, pentru ca un număr de amatori să poată folosi benzile de 2m, 70 cm și respectiv 23 cm, pentru telecomenzi. Alături de nea Niță, primesc aprobare și Ștefan Romulus din Iași, Ciortan Leontin din Petroșani, Stadnicov Sozont - Buzău.

M.T.T. DIRECTIA GENERALA A POSTELOR SI
TELECOMUNICATIILOR
DIRECTIA INTREȚINERII

25.11.1959

Catre,

A.V.S.A.P. Comitetul Organizatoric Central
Loco Bd. Dacia nr.13

La cererea Dvsră și în baza avizului favorabil dat de Comisia Superioară de radiocomunicații în ședința din 9 noiembrie a.c., s-a aprobat instalarea și folosința stațiilor de emisie - recepție pentru experimentarea de navomodele și

aeromodelelor radio-dirijate.

Răduță Ioan, din Câmpina, str. Ardealului nr.18

Ștefan Romulus, din Iași, str. 23 August nr.8

Ciortan Leontin, din Petroșani, str. M. Eminescu nr.15

Stadnicov Sozont, din Buzău, str. Ilie Pintilie nr.12

Experimentarea instalațiilor respective se va face la domiciliul titularilor, precum și în cuprinsul și în imprejurimile localităților unde își au domiciliul.

Potrivit art.25 din Regulamentul Radioamatorilor din R.P.R. aceste stații vor lucra cu o putere de maximum 10 W și numai în benzile de unde metrice rezervate radioamatorilor și anume:

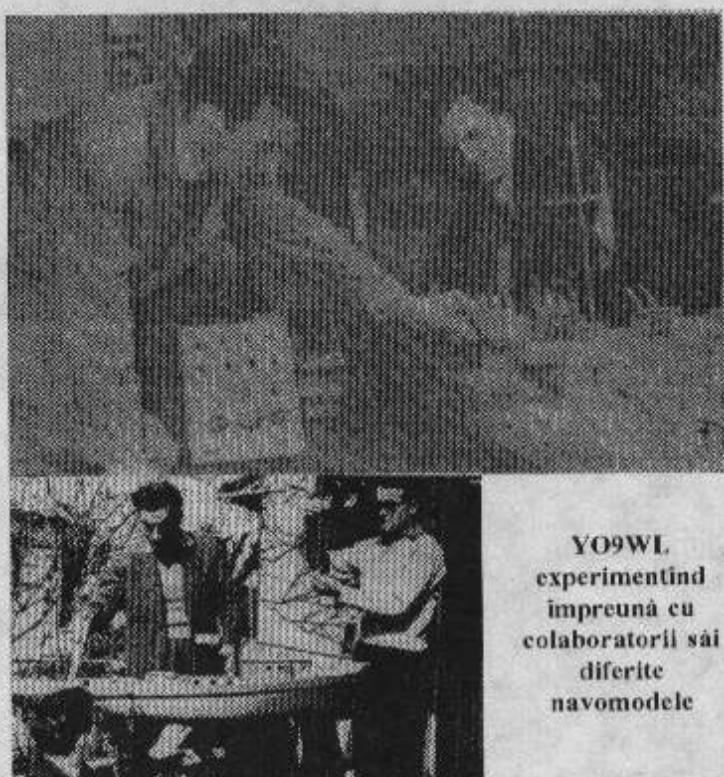
144-146 MHz; 420 - 460 MHz; 1215 - 1300 MHz.

Banda 56,5 - 58 MHz, fiind destinată altor servicii de radiocomunicații nu mai poate fi folosită de către radioamatori.

Aprobările de experimentare a instalațiilor de teleghidaj susmenționate se eliberează pe timp nelimitat și se vor trimite de noi direct titularilor.

Director ss Indescifrabil

Sef Serviciu ss indescifrabil

YO9WL
experimentând
împreună cu
colaboratorii săi
diferite
navomodele

Apariția radiogoniometrie de amator va deschide noi posibilități de afirmare pentru YO3WL. Căștigă primul Campionat Național organizat la Pustnicu și le va domina pe următoarele.

Câmpina și Prahova, devenind adevărate pepinere de campioni la radiogoniometrie (Virgil Molocea, Nețu Crăciun, Ion Drăcea etc).

Nea Niță va construi numeroase emițătoare, receptoare, automate, care vor ajuta la dezvoltarea acestei ramuri a radioamatorismului. Chiar și fetița sa - Ruxi, va deveni radioamatoare și va alerga după "vulpi". De fapt, Ruxi, care astăzi trăiește în SUA, se va și căsători cu un campion de radio-

Impreună cu Ion Crăciun și
Virgil Molocea

goniometrie. Este vorba de Culpă Wiliam de la Brașov.

Realizări deosebite va avea și în domeniul undelor scurte. Va câștiga diferite competiții, va iniția și conduce diferite NET-uri, va deveni membru al clubului YO DX precum și a numeroase cluburi din străinătate.

Va primi titlul de Maestru al Sportului precum și numeroase diplome și distincții pentru întreaga activitate.

Referitor la "aprecierea" activității sale și pentru a vedea cum se scrie istoria, redăm un Referat întocmit de AVSAP în decembrie 1959. Numele concret al persoanei care a plecat atunci la Sofia nu are în acest articol relevanță.

REFERAT

nr.. din 04.12.1959

In luniile decembrie 1959 și ianuarie 1960 vor avea loc la Sofia și respectiv Berlin ședințele colegiului de arbitri pentru cele două concursuri internaționale de radioamatorism organizate recent de R.P.Bulgaria și R.D.Germania.

Cu această ocazie, R.P.Română care a participat la ambele concursuri urmează să trimită delegații săi (câte unul pentru fiecare colegiu).

În scopul stimulării mișcării de radioamatorism din țara noastră considerăm că ar putea fi trimiși doi din următorii radioamatori care s-au evidențiat prin activitatea depusă în cursul anului 1959:

1. Inginer Răduța Ion YO3WL din Câmpina (a ocupat locul 1 pe țară în concursul internațional "Popov" organizat de U.R.S.S. și activează în cadrul filialei radioclubului regional Ploiești de pe lângă C.O. raional Câmpina, filiala fruntașă pe regiune).

2. Pantea Ion YO3RI din București (a ocupat locul 1 pe țară în concursul internațional organizat de U.R.S.S. în cîstea zilei radioului, locul 2 pe țară în concursul organizat de R.P.R. în cîstea zilei de 23 August 1959 și locul 2 în concursul intern organizat în cîstea zilei de 24.01.59).

3. Inginer Macoveanu Liviu YO3RD din București (a ocupat locul 1 pe țară la concursul internațional organizat de U.R.S.S. în cîstea zilei de 23 August 1959, locul 1 în concursul intern organizat în cîstea zilei de 24.01.59 și activează ca lector voluntar în cadrul secției invățământ a radioclubului București).

Intrucât până la plecarea în R.P.Bulgaria timpul disponibil pentru obținerea formelor necesare este destul de redus și deoarece nu avem nici avizul organelor M.A.I. propunem:

- ca delegat la ședința colegiului de arbitri de la Sofia pe inginerul <.....> din C.O.C. al A.V.S.A.P. care a mai fost delegat în colegiul de arbitri de la Moscova din vara anului 1959, cu toate că susnumitul în activitatea sa de radioamator, nu a obținut în anul 1959 rezultate care să-l situeze printre radioamatorii fruntași;

- ca delegat în ședința colegiului de arbitri de la Berlin pe unul din cei 3 radioamatori fruntași arătați mai sus, pentru care urmează să se ceară și avizul organelor M.A.I.

Rog a se hotărî asupra delegaților la cele două colegii de arbitri, urmând ca sectorul secretariat să ia măsurile necesare pentru întocmirea la timp a formelor de plecare.

Seful secției pregătire militară

Colonel A. Budeanu

Împreună cu radioamatorii pe care li-a format

Prin anii '80, nea Niță a avut ceva probleme cu autorizația. Ele s-au rezolvat însă rapid și i-au dat prilejul lui nea Niță să privescă poate cu alți ochi pe unii "prietenii".

Acum când împlinește 79 de ani, îi urâm din inimă "La mulți ani și multă sănătate!". Nea Niță poate privi cu mândrie în urmă. Munca sa este continuată de zecile și sutele de radioamatori pe care i-a inițiat și format, radioamatori ce locuiesc astăzi în Câmpina sau în diferite orașe din țară. Ne gândim la: YO3EM, YO3APJ, YO3AWT, YO9IE, YO9IF, YO9HL, YO9HH, YO9ALY, YO9BCZ etc, etc). La Câmpina astăzi, prin strădaniile lui YO9IF și YO9WL, există un număr impresionant de radioamatori activi. Poate nu este un criteriu, dar în ianuarie 1998, aici sunt peste 50 de abonați la revista noastră. Sunt radiocluburi județene care nu ating această cifră.

Încă odată la "La mulți ani nea Niță!".

YO3APG - ing. Vasile Clobanita

DIVERSE

OFER: Handy FR 11 R - preț 450 DM. Info după ora 17.00 de la Ștefan YO5OFJ tel. 061/737.896

FRR oferă celor interesați de realizarea de sintetizoare de frecvență pentru UUS cristale de quart având frecvențele de: 44,1 și 43,9 MHz. Preț 17.500 lei/bucată.

Radiocluburile care doresc să organizeze examene pentru obținerea pentru anumiți membri a calității de arbitru de radioamatorism vor lua legătura cu YO4ATW și YO3APG. La fel cei care doresc să se prezinte pe 21 mai la examenele de ridicare a categoriei de antrenor de radioamatorism.

YO3DCO - VICTOR GELLES

- note autobiografice -

M-am născut în Vaslui la 17.11.1917. Acolo se afla atunci și stația de emisie a Marelui Stat Major al Armatei pe când Armata era în retragere în Moldova, stație la care lucrau prof. Alexandru Nicolau și tata (ing. Emil Geles). Vezi N.red. 1.

Prin "contact" cu o stație radio l-am avut astfel la vîrstă de 4 ani, căci tata mă ducea desori în stația de emisie a Marelui Stat Major al Armatei, stație care între timp se mutase la București pe Șoseaua Kiseleff, iar tata devenise comandanțul ei. Pe vremea aceea bariera Bucureștiului era la Piața Victoriei, iar Șoseaua Kiseleff era pe teritoriul comunei Băneasa.

Acolo am văzut primul self și eclatorul (o roată din lemn, ca de căruță, cu multe piroane, ca la roata norocului, care produceau scânteie când atingeau niște perii elastice). Pilonul stației, situat lângă lacul Herastrău, era din lemn, cu înălțimea de cca. 20m, construit în formă de grindă cu zăbrele cu secțiune pătrată de cca. 3m latură.

Am aflat mai târziu că stația respectivă facea legătura cu Statul Major al Armatei Franceze, în a cărui dotare se afla o statie similară la care receptia se facea cu coherorul Branly. Ca multi copii de 12 ani, am construit primul receptor cu galenă și primele receptoare cu tuburi. Tata nu mă indemnă la această activitate dar imi dădea explicații la întrebările mele.

Ca student, am inceput să ascult conversațiile radioamatorilor și doream să devin radioamator. În mod ciudat, tata care în calitate de consilier și apoi de director al exploatarii în Poșta a sprijinit radioamatorismul încă de când se practica în clandestinitate, pe mine m-a sfătuin să nu practic acest "sport" ca să am timp pentru învățătură. Totuși ascultam cu multă placere acele legături care se terminau cu "ta, ti, ta" în fonie.

Primele noțiuni de morse le-am primit în Scoala de Ofițeri de Rezervă de Trasmișuni. Tot acolo am făcut primele legături radio în fonie și am învățat cum se ridică o antenă.

In primii 3 ani de inginerie am lucrat la atelierul lui Guy Ionescu fost radioamator (YR5GY) care în acel timp era și seful stației Radio București. Acolo am avut ocazia să efectuez revizia generală a unei stații mobile de emisie-receptie Marconi montată pe camion, din dotarea armatei. Emitterul era dotat cu un tub de 60-70 de cm înălțime, capabil să transmită în antena 1 kW. Înainte de receptia lucrării am facut o prima probă de emisie. În jumătate de minut placa tubului s-a înrosit și bineîntele am tăiat imediat tensiunea. Foarte îngrijorat am inceput să verific toate tensiunile, izolațiile, parametrii bobinelor și rezistențelor dar totul era în regula. Mai trbuia să masor curentul de placă, căci stația nu era dotată cu ampermtru. Cu un multavi Hartmann-Braun pus pe o bancă din stație și cu o tije din ... montată în locul butonului de selectare al aparatului de măsură am aflat că valoarea curentului era mai mică de 2 A adică în limite normale. Nu înțelegem ce se întampla. Nici Guy Ionescu nu-si explică. Dupa 2 zile, însă apare Guy cu broșura tehnică a stației unde pe englezeste era scris că tubul funcționa cu placă înrosită (rosu visinu). Linistit, am continuat probele preliminare și astfel am efectuat prima emisie cu o stație profesională de 1 kW.

Folosirea atenuatoarelor și a microfoanelor am deprins-o în anii când am lucrat la Radiodifuziune la pupitru studioului.

Am participat la razboi în funcția de comandanță de centru gonic.

În 1970 am cumpărat un receptor Stassfurt. Cu un minim reglaj am obținut o auditie multumitoare. Cum obisnuiam să ascult benzile cel puțin o oră pe zi, într-o după amiază aud în banda de 20 de metri o conversație între 2 radioamatori francezi care aveau stațile montate pe automobile. Aceasta receptie în MA cu o antenă de camera de 3m de sarma asezată pe parchet a declansat în mine vechea dorință de a fi radioamator.

Cu ajutorul lui Misu Tanciu YO3CV, am obținut indicativul de receptor. De indată am adus niște îmbunătățiri receptorului Stassfurt. Am introdus un BFO și am tras una dintre benzile pentru a dispune de receptia benzii de 80m pe toată lungimea ei.

Cererea pentru autorizarea de emitor mi-a fost respinsă, totuși mi-am dorit un receptor mai performant. Am cumpărat de la Teo YO3UA un receptor conceput de el și care era într-un stadiu destul de avansat al construcției. Am folosit cu placere, mulți ani acest aparat facându-i și unele îmbunătățiri.

Pe plan profesional, în ultimii 30 de ani de activitate am lucrat în cadrul Ministerului Metalurgiei la IPROMET și la IPROLAM ca

proiectant, sef de atelier și consilier, participând la numeroase puneri în funcțiune a obiectivelor proiectate.

În paralel cu activitatea profesională am practicat câteva sporturi de performanță: schiul, motociclismul și yahtingul.

De abea la începutul anilor 80 după ce am ieșit la pensie am făcut o nouă tentativă de intrare în rândul radioamatorilor emițatori. Am urmat cursul de pregătire organizat de FRR, unde am avut ca profesori pe YO3APG și YO3LX.

În 1983 am obținut autorizația de emițător și am început traficul în unde scurte.

Membru al YODXCLUB, locul 1 Romania în concursul WAE, 5BDXCC.

Membru în biroul federal, președinte al YODXCLUB, colaborator al revistei Radiocomunicații și Radioamatorism.

YO3DCO - Lucky

N.red. 1

Spre sfârșitul anului 1916, situația grea în care se găsea România, a impus mobilizarea întregului potențial militar și civil. În martie 1917 și Statele Unite ale Americii intră în război.

In zilele de 2-3 noiembrie 1916, la Chantilly a avut loc Conferința Militară Interaliată, la care a luat parte și România. Aici s-a hotărât ca operațiile militare din anul 1917 să aibă un caracter decisiv. Ofensiva trebuia să inceapă în a două jumătate a lunii iunie 1917. De asemenea s-a hotărât intensificarea activității Comisiei Radiotelegrafice Interaliiate (A.F.I.R.S.S.) în scopul punerii de acord a modulului de asigurare a legăturilor radio pe disferite teatre militare din Europa și chiar alte continente.

La 4 februarie 1917 are loc la Paris o nouă sedință a acestei comisii. România a fost reprezentată de Lt. Col. Șuțu - atașatul nostru militar la Paris.

Aici s-a stabilit:

Postul BUCARESTI va fi înlocuit de cel de la VASLUI.

La 13 aprilie 1917, are loc o nouă sedință a Comisiei radiotelegrafice interaliiate de la Paris care stabilește "orariul marilor comunicațiuni radiotelegrafice aliate pe teatrul european al operațiunilor...comunicațiile radiotelegrafice între Europa și America, studiul și felul de întrebunțare a linioilor radiotelegrafice între Europa și America...

Pentru legătura radiotelegrafică cu aliații, Marele Cartier General român destinase stația de la Vaslui care lucra pe lungimea de undă de 2500 m, având în luna aprilie 1917 următorul program:

- de la orele 3-8 lucra cu Salonic (cu obligația de a întrerupe la 5.30 pentru comunicația cu Torento);

- la ora 5 putea lucra cu Paris

- între orele 9-0 10 lucra cu Lyon

- la ora 11.30 legătura cu Sevastopol (Nicolaeiv), cu precizarea: "Comunicațiile cu Paris sunt cifrate pentru reprezentanții noștri de acolo".

Uterior după terminarea instalării postului radiotelegrafic de 150 kw de la Botoșani, în activ "Buc.2", sarcinile de trafic s-au împărțit începând cu 1 iunie: postul Vaslui urma să lucreze cu Sevastopol, Salonic, Roma etc, iar cel de la Botoșani cu Paris și Lyon, transmînd zilnic corespondența oficială și cea de presă "dată de guvern".

Ofensiva armatei române începută la 12 iulie este curând oprită și au loc contraofensive puternice ale germanilor.

Au urmat lupte deosebit de grele (Mărășesti, Oituz) când armata română reușește să stabilizeze definitiv frontul la 9 august 1917.

N.red. 2

Dominul Gelles este destul de modest. Activitatea sa ca radioamator a fost și este deosebit de laborioasă. O stație modernă, dotată cu calculator PC, antenă Beam, trafic în US, UUS, Packet Radio etc.

Un aport deosebit ne aduce în cadrul retelei INFO DX, precum și în YODXCLUB. Totdeauna la zi cu informațiile DX, cu Call Book, pe care anual le pune la dispoziția FRR și Radioclubului Municipal.

MULTIPLICATOARE DE TENSIUNE - Circuite pentru dublarea tensiunii

Sunt prezentate câteva variante de multiplicatoare de tensiune și modul de calcul al elementelor de circuit. Se insistă asupra schemelor care permit obținerea tensiunilor de până la 600V. Această primă parte se referă doar la circuitele care realizează dublarea tensiunii, circuitele pentru triplare și multiplicare cu un factor mai mare de trei vor fi prezentate într-un articol separat.

Circuitele de multiplicare a tensiunii sunt utilizate acolo unde este necesară tensiune continuă ridicată la curenți de sarcină mici și relativ constanți.

Principiul de funcționare este același pentru toate variantele de schema.

Dubloul de tensiune bialternanță

Este cel mai utilizat și are schema din Fig. 1. C_2 se încarcă prin VD_2 și Rs_2 pe durata semialternanței negative iar C_1 prin VD_1 și Rs_1 pe durata semialternanței pozitive a tensiunii de intrare.

La ieșire se obține $V_L = 2V_M$. Ondulațiile tensiunii de ieșire au frecvență de două ori mai mare decât frecvența tensiunii de intrare.

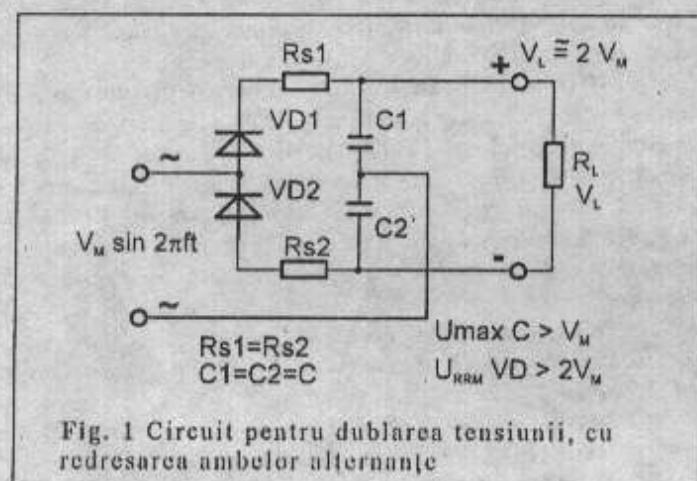

Fig. 1 Circuit pentru dublarea tensiunii, cu redresarea ambelor alternanțe

Dubloarele de tensiune absorb curenți importanți, așa cum se întâmplă și cu circuitele care au condensator de filtrare. Se recomandă o alegere corespunzătoare a rezistenței care limitează curentul prin diode.

În cele ce urmează exemplifică proiectarea unui dublu de tensiune bialternanță, alimentat cu o tensiune efectivă de 220V, cu frecvență de 50Hz. Se dorește obținerea unei tensiuni de cca. 400V.c.c. pe o sarcină de 2 KΩ. Se utilizează diode cu $I_{FSM}=10A$.

Se calculează $Rs \geq V_M \text{ max} / I_{FSM}$,

unde $V_M \text{ max} = 1,41 \cdot 1,1 \cdot V_{nom} = 342V$ (s-a luit în calcul posibilitatea creșterii tensiunii de rețea cu 10% față de valoarea nominală)

deci $Rs \geq 342/10 = 34\Omega$

Capacitatea condensatoarelor se determină folosind diagrama din Fig. 2. Pentru ca să putem să o utilizăm, calculăm mai întâi

$$\frac{V_{L(c.c.)}}{V_M} = \frac{V_L}{1,41 \cdot V_N} = \frac{400}{1,41 \cdot 220} = 1,289$$

și

$$\frac{R_s}{R_L} = \frac{34}{2000} = 1,7, \text{ deci } R_s \geq 2\% \cdot R_L$$

Din diagramă se găsește, pornind pe curba R_s/R_L de 2%, la V_L/V_M de 1,3 - o valoare pentru $\omega CR_L=10$ (unde $\omega=2\pi f$).

Pentru $f=50Hz$ putem calcula valoarea condensatoarelor ca fiind:

$$C = \frac{10}{\omega \cdot R_L} = \frac{10}{314 \cdot 2 \cdot 10^3} \cong 15 \cdot 10^{-6} F \cong 15 \mu F$$

Se alege $C_1=C_2=C=20\mu F$, la o tensiune de minimum 350V.c.c.

Noua valoare pentru ωCR_L este 12,5.

Utilizând această valoare, din nomogramele din Fig.3, Fig. 4, Fig. 5 se determină pentru diode $I_{FM}/I_{F(AV)}$, $I_F/I_{F(AV)}$ și r_p - factorul de ondulație pentru tensiunea continuă de la ieșirea dublorului.

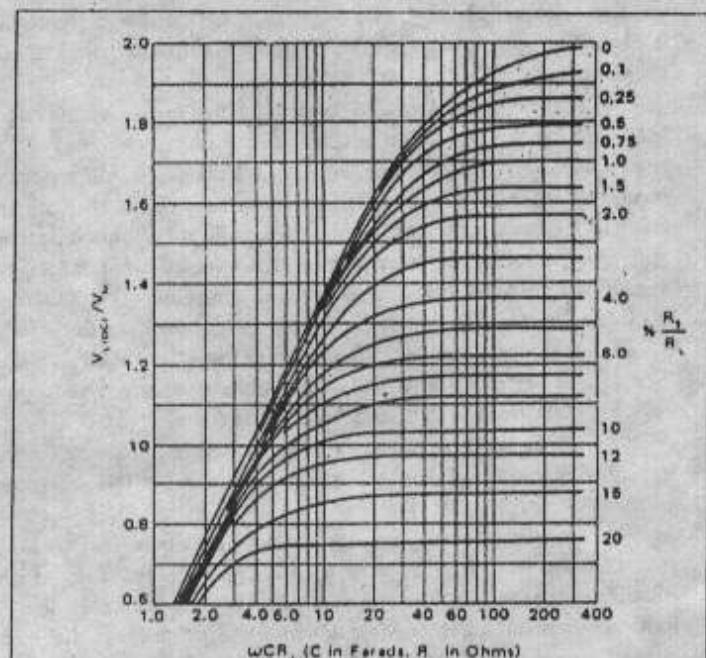

Fig. 2 Nomogramă pentru determinarea capacitatății condensatoarelor dublorului de tensiune bialternanță.

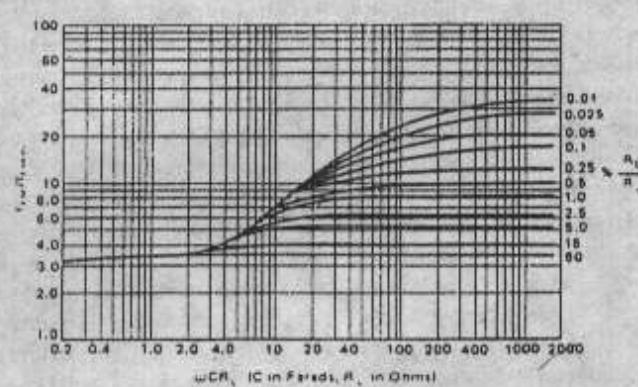

Fig. 3 Nomogramă pentru determinarea $I_{FM}/I_{F(AV)}$ la diodele din schema dublorului bialternanță.

Fără a utiliza diagrame, și considerind $I_L = \frac{V_L}{R_L}$, putem scrie:

$$C_1 = C_2 = C = \frac{125 \cdot I_L}{V_L}, \quad I_F \text{ diode} > 8 \cdot I_L$$

Incepând cu această lună suntem nevoiți să majorăm prețul de vânzare al revistei. Domnul Vlăduț Chinescu, patronul tipografiei Bianca, cu regret, a fost nevoie să ne comunică creșterea importantă a cheltuielilor de tipărire. Noi vom menține totuși

$$\frac{r_F}{V_L \cdot C} = \frac{125 \cdot I_L}{V_L} [\%]$$

în condițiile alegerii rezistenței serie conform relației (pentru tensiuni la intrare de pînă la 240V, 50 Hz):

$$R_s = R_{s1} = R_{s2} = \frac{1}{2} \cdot \frac{100(580 - V_L)}{I_L}$$

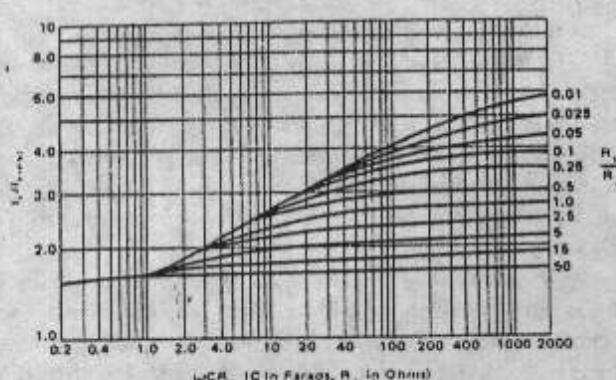

Fig. 4 Nomogramă pentru determinarea $\frac{R_s}{I_F(AV)}$ la diodele din schema dublului bialternanță.

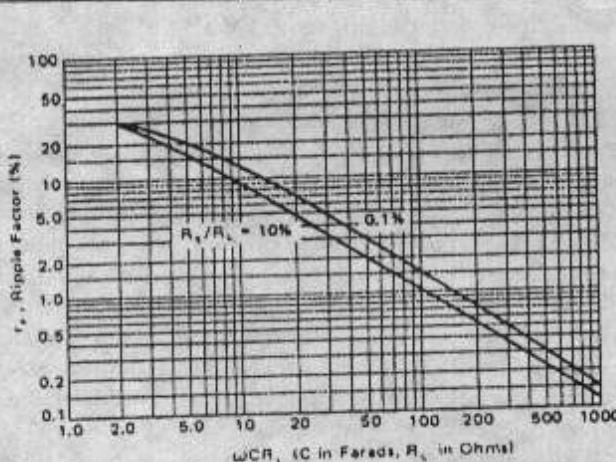

Fig. 5 Nomogramă pentru determinarea factorului de ondulație RF [%] la ieșirea dublului bialternanță.

Dublul de tensiune în cascadă

O altă variantă de circuit pentru dublarea tensiunii este multiplicatorul monoalternanță în cascadă din Fig. 6.

C1 se încarcă prin VD1 pe timpul semialternanței negative; în timpul semialternanței pozitive, C1 în serie cu tensiunea de intrare încarcă C2 la o tensiune de cca. 2VM, dacă RL este foarte mare (deci dacă nu se solicită curenti mari de sarcină).

Ondulațiile tensiunii de ieșire au aceeași frecvență cu tensiunea de intrare.

Acest dublul are o variație de tensiune la ieșire în raport cu variația sarcinii mai mare decât la circuitul precedent, deoarece o parte din sarcina stocată în C2 provine din C1 și nu de la sursa de tensiune alternativă. O comparație între cele două circuite este arătată în Tabelul 1. S-a considerat $C1=C2=C$ pentru ambele scheme.

De remarcat că pentru acest dublul de tensiune nu se pot folosi nomogramele din Fig. 3, Fig. 4, Fig. 5.

Funcționarea circuitului este mult imbinătățită dacă $C1 \gg C2$.

Trebuie observat că tensiunea de lucru a condensatorului C2 trebuie să fie mai mare decât tensiunea de ieșire (deci de valoare

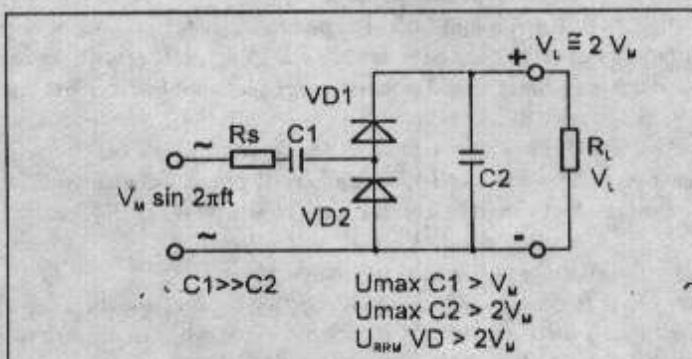

Fig. 6 Circuit pentru dublarea tensiunii, în cascadă, cu redresare monoalternanță.

mare), în timp ce tensiunea de lucru a condensatorului C1 trebuie să fie doar mai mare decât valoarea maximă a tensiunii de intrare (deci cam jumătate din tensiunea de ieșire). Desigur, trebuie aplică niște coeficienți de siguranță corespunzători (o tensiune de lucru cu cca. 20...30% mai mare).

Circ.	Vin [V]	R _s [Ω]	R _L [kΩ]	C [μF]	V _L [V]	I _L [mA]	r _F [%]
Fig. 1	220	34	2	20	410	205	12
Fig. 6	220	34	2	20	320	160	16

Tab. 1 Comparație între performanțele obținute cu dubloul de tensiune bialternanță (circuitul din Fig. 1) și cele obținute cu dubloul în cascadă (circuitul din Fig. 6).

Singurul avantaj al acestei scheme îl reprezintă faptul că tensiunea de ieșire are un pol comun cu tensiunea de intrare.

Bibliografie

1. Roehr, William D., *Rectifier Applications Handbook*, Third Edition, Motorola Inc. HB214/D, 1993,
2. Tanciu, M., Vidrașcu, I., *Manualul Radioamatorului*, Edit. Stadion, 1970

ing. Ștefan Laurențiu

ianv. 1998

REPARTIZAREA REGIUNILOR DIN UCRAINA PE DISTRICTE RADIO

#	REGIUNEA	N	VINITA
A	SUMI	P	VOLNI
B	TERNOPOLI	Q	ZAPOROJIE
C	CERKASI	S	IVANO-FRANKOVSK
D	TRANSCARPATICA (ZAKARPATSKAIA)	U	KIEV
E	DNEPROPETROVSK	T	HMELENIJK
F	ODESA	V	KIROVOGRAD
G	HERSON	W	LIVOV
H	POLTAVA	X	JITOMIR
I	DONEJK	Y	CERNAUTI
K	ROVNO	Z	NIKOLAEV
L	HARIKOV	UU(prefix)	CRIMEA
		#	= Prima literă din suffix
			Ex: US5YY, UR5YBC (reg. Cernăuți); UX7LA (reg. Harikov); UT7IM (reg. Donejk); UU4JN (Crimea)
			Stații colective-(a două literă din sufix K sau W) Ex. UR5YWBT
			Prefixe: UR, US, UX, UY, UT
			Vasile - UR5YBC

Etaj final liniar pentru banda de 2m

- continuare din nr 12/1997 -

Principiul de funcționare.

Pe lângă amplificatorul de putere, montajul mai conține un preamplificator de antenă cu câștigul de cca 15 dB, care este util în cazul cablului lung dintre antenă și transcivere. Acest amplificator însă crește zgomotul cu 1,5 dB.

Comenzile de comutare E-R se fac prin relee coaxiale comandate în ec prin tranzistori T3 - T5, comanda se dă prin detectarea semnalului aplicat la intrarea amplificatorului sau în cc prin STB 1 sau STB 2.

Amplificatorul este realizat cu 2 etaje identice în paralel. Tranzistorii trebuie să imprecheată la curent mare.

Tensiunea de alimentare este de 28V, fiecare tranzistor la excitare maximă are un curent de 5,75A. Tranzistori folosiți în montajul experimental la acest curent au $\beta = 15$. Puterea de 160W se obține la o excitare de 18 W. Amplificarea de putere este de 9,5dB. Cu toate că punctul static de funcționare este stabil în clasa AB, randamentul obținut nu depășește 50%. Din această cauză tranzistorii trebuie să răcăti cu radiatoare mari și suflați în timpul funcționării (în montajul descris sunt 2 radiatoare și 2 ventilatoare prinse pe radiatoare).

Este recomandat să se urmărească în permanență VSWR-ul deoarece în cazul defectării antenei sau fiderului, puterea reflectată incinge și mai tare montajul, ducând la distrugerea elementelor active. Alimentarea se conectează printr-un releu (J4) pentru a se folosi comutatorul de putere mică.

Stabilizatorul serie T6 asigură tensiunile mici de alimentare.

La aplicarea tensiunii de alimentare se aprind LED-urile D22, D23, care servesc la iluminarea scalei instrumentelor; D9 indicatorul tensiunii de alimentare; D14 sau D15 în funcție de modul de lucru FM sau SSB. Tensiunea de alimentare de 18V asigură o comutare sigură a releeelor. La pornire stabilizatorul de 12V alcătuit din R21, D17 alimentează releul J4 de 12V cu contacte de putere mare care alimentează tranzistorii de putere și ventilatoarele.

Preamplificatorul de recepție

Dacă comutatorul K3 se pune în poziția Rx se alimentează tranzistorul T5, se aprinde ledul D13, releul J2 atrage conectând în lanțul de recepție peramplificatorul realizat cu T7. L17, C78 se acordă pe mijlocul benzii de frecvențe ca și L16, C73.

Funcționarea etajului final

Comutarea pe poziția "Emisie" se poate face prin 3 moduri: 1. Aplicarea tensiuni de RF, care prin detectie, filtrare, amplificare prin tranzistorii T3 și T4, comutatorul K2 se atrag releele J1 și J3.

Dacă la trecerea pe emisie preamplificatorul a fost conectat prin K3, atunci T4 îl blochează pe T5, ceea ce duce la eliberarea releului J2. Astfel preamplificatorul se deconectează din calea de recepție. Dar ledul D13 rămâne aprins, semnalizând că în momentul trecerii înapoi pe recepție, preamplificatorul va fi conectat.

2. La borna STB 1 se aplică o tensiune pozitivă.

3. Borna STB2 se leagă la masă.

Semnalul de RF aplicat la C91 prin J1 a comutat ajunge la FTJ C3-4, L1 care adoptă impedanța de intrare la cca 50 ohmi. C5 și C6 separă componenta continuă și aplică semnalul la FTJ, formate din L2, L3, C7, C9,...C12 precum și L4, L5, C8, C13,...C16. Frecvența de tăiere = 190 MHz. Atenuarea în banda de trecere este de max. 1dB iar în zona de blocare la armonica a treia a frecvenței de lucru este de 30 dB. Diodele D5 și D6 stabilesc punctul static de funcționare prin tensiunea de bară de 0,54V. Fgy1 și Fgy2 sunt toruri de ferită care împiedică auto oscilațiile. Dioda D6 se cuplă termic căt mai strâns cu tranzistorul T1, respectiv D5 cu T2.

Colectorii tranzistorilor de putere tot prin FTJ sunt conectate la sarcină (C94). Frecvența de tăiere a acestora este tot 190 MHz. Atenuarea armonicii a treia este mai mare de 40 dB. Atenuarea armonicii a doua este de cca 30 dB. Montajul nu elimină armonica a doua. Simetria atât mecanică cât și electrică a celor două brațe este foarte importantă. Ultima celulă a filtrelor de ieșire este acordabilă astfel în căt se pot compensa asimetriile.

Un cuplu direcțional asigură atât semnale proporționale cu puterea de ieșire (pentru instrumentul indicator), cât și cu puterea reflectată din antenă. Dacă cresc undele reflectate, tiristorul T1 se deschide, se aprinde ledul D30, indicând puterea reflectată mare, releul de alimentare al etajului

final cade și până când nu se revine la poziția normală, chiar dacă undele reflectate dispar. Deci trebuie acționat K4.

Comutarea pe recepție, în funcție de poziția comutatorului K1, se face imediat sau cu o mică întârziere. În modul de lucru CW, SSB se comută pe recepție numai după încărcarea condensatorului C54, adică după cca 0,5 sec. Această temporizare împiedică comutarea releeelor în pauzele de semnal.

Circuitul imprimat este dublu placat cu dimensiunile 192 X 155 X 1,6mm. Inductantele L1...L7 respectiv L9, L10 și L12....L14 se fac pe placă din linii. Se va avea grijă la respectarea dimensiunilor mecanice. Placa folosită în montajul experimental are o capacitate de 3pF/cm².

S-au măsurat mai multe plăci din comert de 1,6 mm grosime și valorile obținute nu difereau esențial, ceea ce nu găsește placă de circuit imprimat de această grosime, trebuie să redimensioneze corespunzător circuitele acordate.

Bobinele de soc F11 și F12 se realizează pe bară cilindrică de ferită de diametru = 4mm, miez N200, 16 spire CuEm...0,5mm. F13 și F14 sunt socuri cu o spiră din sârmă de cupru cositorită de diametrul = 1mm. Spiră va avea diametrul interior de 10mm. F15 are tot 10mm diametrul interior dar care este din sârmă de Cu cositorită de = 1,5mm și are 6 spire distanțate corespunzător găurilor din circuitul imprimat. L8 și L11 au 3 spire din CuEm sau CuAg de 1mm cu diametrul interior de 8mm. Aceste bobine au lungimea de 7,5mm.

Transformatoarele folosite în preamplificatorul de recepție sunt bobinele L1 și L2 respectiv L7 și L8 (conform schemiei originale) ale emițătorului - receptorului de VHF de tip FM05 - 165 - MA - ROS - B. Terminalele insă trebuie să fie modificate conform actualului circuit imprimat.

Placa se decuplează corespunzător tranzistoarelor T1 și T2 și se impinge tranzistorii în gaură până la refuz. Terminalele se cositoresc pe toată lățimea lor. D5 și D6 se montează astfel în căt să atingă capsula ceramică a tranzistoarelor. Pentru a îmbunătăți contactul termic se aplică pe diode pastă termică. Condensatoarele din bază se montează cu terminalele căt mai scurte.. F13 și F14 să se lipescă direct pe colectori, la 3mm de capsulă. În circuitul de colector s-au folosit condensatori ceramici de 250V. Trimerii C4, C20, C32 sunt tot de 250V, cu folii de izolare între plăci. Condensatorul C22 de 100nF/250V se leagă imediat între punctul comun al celor 2 bobine de soc și masă. În alte părți s-au folosit condensatoare de 50V. R6 și R10 sunt de 10W cu radiator de aluminiu. R21 are 1W de tip metalizat, celelalte rezistențe sunt de 0,6W sau mai mici.

T7 se introduce în gaura de 5,5mm (de jos în sus) și se cositoresc cu terminalele tăiate scurt. T6 se montează pe cutie izolat, IC1 și IC2 se montează neizolat. Tensiunea de 28V se aduce prin fir lițat de 3mm.

Cutia este făcută din tablă de Al de grosime de 5mm. Laturile au fost fixate prin suruburi. Sunt 2 radiatoare la care să fiezat loc pentru ventilatoare.

Punerea în funcție

Inainte de alimentare ne convinem că T6 și IC1 și IC2 sunt fixați cel puțin pe capac. Se alimentează printr-un ampermetru. Fără excitare curentul nominal maxim este de 500mA. Dacă la aplicarea tensiunii Ju se deconectează imediat și se aprinde ledul SWR, va trebui reglat trimerul R3 astfel în căt să nu se deschidă tiristorul BR303. La reglajul ideal prin fiecare tranzistor de putere trece un curent de repaus de 80mA.

La aplicarea a cca 3V la intrare, releele comută pe cronicie. În această poziție se regleză C4 pentru a avea SWR minim la intrare. C20 și C32 se regleză astfel încât să se obțină putere maximă la ieșire pe sarcină artificială de 50ohmi. Apoi se crește treptat puterea și reglajul se refac pentru puteri mai mari. Puterea de 160W s-a obținut la 18W excitare și în acest caz consumul total a fost de 11,5A.

In cazul acordului corect SWR la intrare este de 1:1 iar la ieșire în cel mai rău caz 1:1,2! SWR de 1:2 trebuie să actioneze tiristorul de protecție. Acest SWR se poate imita prin aplicarea unei sarcini de 100 ohmi la ieșire.

Recomandări pe baza experienței proprii:

T1, T2 imprecheiate la curent mare.

- continuare la pag. 12 -

Unde ultrascurte

● METEOR SCATTER

Revenind la roiu Geminidelor din luna decembrie, Pit, YO3JW ne semnalează ca și nouă QSO-ul efectuat cu OHOJFB (DXCC # 50 în 144 Mhz, felicitări Pit), precum și recepționarea stației 4U1ITU, din păcate nereușind un QSO bilateral. Despre roiu Quadrantidelor nu avem prea multe de spus, reflexiile fiind sub așteptări, cel puțin în zona noastră. Nu au fost semnalate nici un fel de expediții. Reflexiile cele mai bune le-am obținut pe direcția nord, având ca rezultat mai multe QSO-uri random CW cu stații UA1, UA3, LY și SP. Aurel, YO5BWD ne semnalează de asemenea cîteva legături random în SSB cu stații SP, DL și PA.

Programul "Compact MS Soft", scris de Ilkka, OH5IY a ajuns la versiunea 5.0. Este cel mai utilizat program de acest fel la ora actuală. Cu ajutorul lui se pot face trei lucruri esențiale și anume: calculul perioadei de maxim a unui roi de meteorită, calculul gradientului și a probabilităților de reflexie în diferite perioade și pe diferite direcții și posibilitatea emiterii semnalelor telegrafice cu viteze mari, necesare pentru a lucra în acest mod. Pe lîngă acestea, programul oferă o serie de facilități, dintre care cele mai apreciate de sunt: menținerea la zi a unei liste de skeed-uri și permanentă atenționare asupra skeed-urilor în curs sau care urmează precum și menținerea unui log în care se pot face toate însemnările necesare în timpul desfășurării traficului. Varianta 5.0 aduce unele îmbunătățiri, ca de exemplu posibilitatea de conectare a unui monitor VGA 640x480 și re-aranjarea interfeței de lucru cu utilizatorul. În principiu, bazele de calcul rămân identice cu cele din variantele precedente. Pentru a rula acest program, este nevoie de un minim de echipament care constă cel puțin într-un PC 286 cu memorie de 640 KB și un monitor VGA. Este recomandată utilizarea unui coprocesor matematic deoarece în caz contrar se vor ridica probleme în cazul lucrului la viteze mari. Este de asemenea nevoie de cel puțin o interfață serială pentru manipularea emițătorului sau două interfețe seriale dacă dorim să utilizăm și mouse-ul. Circuitul de manipulare este simplu, fiind compatibil cu circuitele folosite pînă acum și de alte programe (CT, LOG405, TACLog, etc.). Schemele sunt date în documentația atașată programului. Programul este gratuit, adică pentru distribuirea lui nu sunt percepute nici un fel de taxe, mai puțin cele legate de costul suportului de transmitere al informației (dischete) și evident cele legate de cheltuielile poștale. Există acum acceptul autorului pentru distribuirea programului și în YO, deci cei care doresc să-l folosească sunt rugați să-mi trimită un SASE (plic timbral și autoadresat) precum și un disc 3 1/2 inch.

În ceea ce privește previziunile asupra evoluțiilor în zona MS următorul roi meteoric major care va intersecta orbita Pămîntului va fi cel denumit "April Lyrids", în perioada 16-25 aprilie. Conform calculelor rezultate din rularea programului prezentat mai sus, maximul este așteptat în data de 22 aprilie în jurul orelor 21 UTC, roiu prezentând un ZHR în jur de 15 sau mai mare.

● CONCURSURI

Deoarece în această perioadă a anului nu se desfășoară nici un concurs important am decis ca în acest număr să prezintăm regulamentele a două concursuri care se desfășoară practic în fiecare săptămînă a anului. Pe lîngă faptul de participa pur și simplu la un concurs, aceste activități oferă în plus șansa de a lucra stații DX care sunt cu siguranță active cu această ocazie. Radioamatorii YO, prin amplasarea geografică sunt oarecum departe de zonele de mare activitate în care se desfășoară aceste concursuri, dar prezint acest regulament deoarece este posibil ca în cursul unor eventuale deschideri de propagare (ES, FAI, Aurora, etc.) ce pot avea loc mai ales în benzile de 50 și 144 Mhz și care s-ar putea să apară chiar în zilele de desfășurare ale concursurilor, să stim că este posibil să lucra multe stații care sunt active cu aceste ocazii. Este bine să trimitem fișe de participare (dacă îndeplinim condițiile de participare) sau fișe numai pentru control. În plus, mă gîndesc că este bine să vedem cum se pot organiza și altfel de concursuri decît cele cu care suntem noi obișnuiți, poate că...

NORDIC ACTIVITY CONTEST (N.A.C.)

Acest concurs se desfășoară începînd cu anul 1958 și este organizat în comun de către radioamatorii din Suedia, Finlanda, Norvegia și Danemarca. Principiile de bază după care s-au ghidat organizatorii sunt: un concurs cumulativ lunar, cu etape de scurtă durată, în care, în general să participe stații din amplasamente fixe (evident că este permis și chiar încurajat lucrul portabil sau mobil).

Concursul este de tipul "open class", deci are o singură cate-

YO5TE, Ion Folea
P.O. Box 168, RO-3400, Cluj 1
AX-25: YO5TE@YO5KAI.CLJ.RO
E-mail: yo5kai@cia.codec.ro
tel.: 064-19.31.80; fax: 064-19.84.16

gorie de participare, indiferent de numărul operatorilor, amplasament etc. și se desfășoară pe toate benzile alocate traficului de radioamator superioare celei de 50 Mhz, inclusiv aceasta. Etapele au loc în zilele de marți, pe secțiuni (benzi) de participare, astfel:

-144 Mhz: prima zi de marți din fiecare lună.

-432 Mhz: a doua zi de marți din fiecare lună.

-Microunde: a treia zi de marți din fiecare lună.

-50 Mhz: a patra zi de marți din fiecare lună.

Orele de desfășurare sunt următoarele:

-pentru etapele care au loc în intervalul octombrie-martie orele de desfășurare sunt 18-22 UTC.

-pentru etapele care au loc în perioada aprilie-septembrie, orele de desfășurare sunt 17-21 UTC.

Controle: se transmite RS(T) și locatorul. Nu se transmite nici un fel de număr de ordine. Log-ul de concurs trebuie să cuprindă cel puțin stații din două locații medii diferite sau cel puțin trei stații din același locator mediu dar care să facă parte din țările organizatoare (OH, LA, SM, OZ).

Punctarea legăturilor se face astfel:

-pentru benzile de 50 și 144 Mhz se acordă cîte un punct pentru fiecare km distanță între corespondenți și cîte o bonificăție de 500 puncte pentru fiecare locator mediu nou.

-pentru banda de 432 Mhz, se acordă cîte un punct pentru fiecare km distanță între corespondenți și o bonificăție de 300 puncte pentru fiecare locator mediu nou.

-pentru benzile de microunde se acordă cîte un punct pentru fiecare km distanță între corespondenți, înmulțit cu multiplicatorul de bandă (vezi mai jos) și o bonificăție de 100 puncte pentru fiecare locator mediu nou.

Multiplicatorul de bandă: 1,3 Ghz=1; 2,3 Ghz=2; 5,7 Ghz=3; 10 Ghz=4; 24 Ghz=5, etc.

Logurile se vor încadra în standardul Regiunii I IARU și deci trebuie să cuprindă următoarele rubrici: data, ora UTC, indicativul corespondentului, controlul transmis, controlul receptionat, locatorul receptionat, punctele și dacă este cazul multiplicatorul de bandă. La secțiunea microunde este necesară și o coloană unde se va specifica banda folosită pentru QSO-ul respectiv. Fișa Summary va cuprinde: indicativul propriu, numele, adresa, secțiunea (banda), locatorul propriu, numărul de legături, numărul de careuri medii lucrate și scorul total. De asemenea este bine dacă se notează și cea mai îndepărtată stație lucrată (ODX) și careul respectiv. Nu sunt valabile QSO-urile efectuate folosind repetoare, sateliți sau via EME. La evaluarea rezultatelor anuale se vor lua în considerare cele mai bune nouă rezultate lunare. Primele trei stații clasate la fiecare secțiune și cea mai bine plasată stație din fiecare țară DXCC vor primi diplome. Logurile de concurs se vor trimite după fiecare etapă lunară, în cel mult două săptămîni, la adresa:

BENT POULSEN, OZIEYN

LUPINVEJ 15

DK-3650, OLSTYKKE

DENMARK

Începînd cu anul 1997 și radioamatorii lituanieni au inițiat un astfel de concurs, care se desfășoară în paralel și după aceleasi reguli cu concursul NAC. Acesta se numește "LY Activity Contest" (L.Y.A.C.). Singura deosebire față de NAC este aceea că pentru a fi inclus în clasamente este necesar a lucra cel puțin cu două stații situate în două locații medii diferite din LY. Logurile se trimit pe următoarele adrese:

LY2BIL

P.O.Box 927

2500, VILNIUS

LITHUANIA

sau prin packet radio: **LY2BIL@LY1BZB.LTU.EU**

E-mail: **ly2bil@ly1xx.ampr.org**

(continuare în pagina 8)

Unde ultrascurte

(continuare din pagina 7)

• EME

Desi activitatea EME din tara noastră este din păcate foarte redusă, vom avea și o rubrică care se va ocupa permanent de acest subiect. Scopul nostru este tocmai acela face mai cunoscut acest mod de lucru operatorilor YO și mai ales acela de a arăta, cel puțin pentru început, că lucrurile nu sunt chiar așa de complicate precum par la prima vedere. De asemenea, vom introduce treptat unele notiuni specifice precum și descrieri de echipamente necesare lucrului cu reflexii pe lună. În acest scop, adresez rugămintea către cei cîțiva radioamatori YO care au cît de cît experiență în acest mod de lucru să ne sprijine cu observații și ideile lor.

EUROPEAN EME CONTEST 1998

Și aici tot un concurs????!! Da, este bine să știm când au loc în general concursurile și în special cele EME, deoarece cu aceste ocazii sunt de obicei active foarte multe stații, inclusiv stațiile "mari", așa numitele "Big Guns" care ne pot oferi ocazia de a debuta în acest mod de lucru sau cel puțin de a face cîteva receptii interesante în benzile de unde ultrascurte. În cursul unui an calendaristic se desfășoară numai cîteva concursuri EME, principalele fiind cele organizate de către ARRL, REF/DUBUS și ARI.

Congursul este sponsorizat de către REF (RESEAU DES EMETTEURS FRANCAIS-organizația radioamatorilor francezi) și revista DUBUS. Se află la a IV-a ediție și practic a înlocuit începînd cu anul 1995 unul dintre cele mai vechi concursuri EME, cel organizat de către REF. Se desfășoară anual în luniile martie-aprilie. Datele exacte de desfășurare se stabilesc astfel încît să fie întrunite cele mai bune condiții (luna să se afle într-o poziție favorabilă, zgomotul să fie minim, etc.)

Acest concurs intenționează să încurajeze activitatea EME. Multiplicatorul constă în fiecare tară DXCC și fiecare stat W/VK/VE lucrat, ceea ce oferă sănse egale tuturor participanților, atât din America de Nord, cât și din Africa, Europa sau Oceania, etc.

1. Data de desfășurare:

Concursul are loc în două etape astfel: pentru benzile de 144 și 1296 Mhz 4/5 aprilie 1998 iar pentru celelalte benzi în zilele de 7/8 martie 1998. Fiecare etapă începe în ziua de sămbătă la orele 00:00 UTC și se termină în ziua de duminică la orele 24:00 UTC a sfîrșitului de săptămînă respectiv.

2. Categoriile de participare:

- QRP, ceea ce înseamnă pentru 144 Mhz EIRP<100 KW, pentru 432 Mhz EIRP<400 KW, pentru 1296 Mhz EIRP<600 KW. Pentru celelalte benzi nu se face deosebirea QRP/QRO.

- QRO, adică pentru stațiile care depășesc limitele arătate mai sus.

- PRO, pentru stațiile care folosesc echipament sau antene non-amator (profesionale).

3. Controle:

Indicativ+control în sistemul TMO sau RST.

4. Punctarea legăturilor:

Se acordă 100 puncte pentru fiecare QSO random complet, cîte 10 puncte pentru fiecare QSO efectuat prin înțelegere în benzile situate sub 2,3 Ghz și 100 de puncte pentru fiecare QSO efectuat prin înțelegere în benzile situate peste 2,3 Ghz.

5. Multiplicator:

Fiecare tară DXCC și fiecare stat W/VK/VK contează ca multiplicator. Acest lucru este valabil numai în cazul QSO-urilor random și a celor efectuate cu înțelegere prealabilă în benzi superioare cîtei de 2,3 Ghz. Stațiile lucrate folosind legături cu înțelegere în benzile inferioare cîtei de 2,3 Ghz nu pot constitui multiplicator.

6. Scorul pe bandă:

Este format din suma punctelor înmulțită cu suma multiplicatorilor.

7. Scorul final pentru cei care lucrează multiband:

Se adună suma punctelor de pe fiecare bandă și se înmulțește cu suma multiplicatorilor.

8. Clasamente:

Cel mai mare scor va indica cîte un cîștigător pentru fiecare bandă și unul pentru categoria multiband. Stațiile care lucrează multiband vor fi de asemenea clasificate și pe fiecare bandă pe care lucrează. Nu există categorie de participare multioperator. Stațiile QRO și cele multioperator vor fi indicate în mod explicit în clasamentul general.

9. Log-uri:

Se trimite cîte un log separat pentru fiecare bandă în care se participă, de asemenea trebuie să fie incluse și următoarele date: puterea de ieșire, piererile în cablu, tipul de antenă folosit și cîștigul, categoria în care s-a lucrat, numele și semnatura, locatorul și dacă este necesar, statul. De asemenea, sunt binevenite orice fel de comentarii, fotografii, detalii ale stației, etc.

Data limită de expediere a log-urilor este la cel mult 30 zile de la data desfășurării fiecărei etape (data poștei), la următoarele adrese:

DUBUS VERLAG EME CONTEST

P.O.BOX 500368

D-22703, HAMBURG

GERMANY

Fax se poate expedia la (+49) 40 - 8508972

E-mail: dubus01@ibm.net

10. Diplome:

Fiecare participant va primi cîte o diplomă. Cîștigătorii pe fiecare bandă și cel de la multiband vor primi cîte un trofeu.

Începînd cu această ediție, stația din emisferă sudică ce realizează scorul cel mai mare la fiecare categorie va primi o diplomă specială.

11. Arbitrajul este asigurat de către Ian White, G3SEK.

Acestea în ceea ce privește concursul EME REF/DUBUS.

În continuare cîteva nouăți EME : K5GW, una din stațiile de referință în EME 144 Mhz și mai nou în 432 Mhz (operator Gerald) anunță că giganticul său sistem de antene pentru banda de 144 Mhz -a fost distins în cursul unei operații de întreținere pe care o efectua. Este cel de-al săptămîna sistem de antene pierdut de K5GW și era alcătuit din 48 antene cu cîte 10 elementi (pe mai departe vom folosi în asemenea cazuri notația AA X EE, unde AA reprezintă numărul de antene iar EE numărul de elementi ai unei antene). Gerald ne anunță că va reveni cu un nou sistem de antene, mai mare. K5GW este activ și în 432Mhz cu un grup de 64 X 10. ■ Se pare că a fost efectuat **primul QSO EME** în banda de 144 Mhz între două stații care au folosit **numai cîte o singură antenă** (!!), WSUN și F/G8MBI. De remarcat că Dave, WSUN folosește de obicei un grup de 48 X 18, hi. Nu avem deocamdată informații asupra echipamentelor. ■ **SM5FRH** este QRV în 144 Mhz cu un grup de 32 X 19 polarizat orizontal și 32 X 10 polarizat vertical. Vechiul grup constă în 24 X 19. Puterea etajului final este de 1,5 kW output (limită maximă admisă în SM). ■ **F1EHN** ne invită să participăm la cea de-a opta conferință EME dedicată traficului în benzile de 432 Mhz și mai sus care se va desfășura la Paris în zilele de 7/8/9 august 1998. Pînă acum sunt înscrise peste 80 de operatori, mulți dintre ei nume recunoscute în domeniul EME, din Europa, USA, Canada, Japonia și Africa. Detalii se pot afla la pagina WEB:<http://ham.ireste.fr/eme98>.

● SATELITI

Revenim la PHASE-III D. Ce semnifică această denumire? Phase III (în traducere faza a treia) ne arată că este vorba de cel de-al treilea stadiu (fază) de dezvoltare a satelitilor de radioamator, iar litera D ne indică faptul că este cel de-al patrulea satelit din această fază. Faza a III-a este în principiu caracterizată de plasarea satelitilor pe o orbită eliptică alungită (foarte apropiată ca parametrii de orbitele de tip Molnia), de celulele solare performante cu care este dotat precum și de echipamentul perfectionat instalat la bordul lor. Din faza I-a au făcut parte primele sateliți lansați pentru uzul radioamatorilor care aveau o orbită de joasă altitudine și nu au fost echipați cu celule solare. Aceștia au avut în general o perioadă de activitate scurtă (**OSCAR 1** a fost lansat la 12 decembrie 1961, a avut un emițător cu puterea de 100 mW iar bateriile s-au descărcat după numai trei săptămînî). Faza a II-a a început odată cu lansarea lui **OSCAR 6** la 15 octombrie 1972. Sateliții inclusi în această categorie erau de asemenea plasați pe orbite joase dar aveau panouri solare cu ajutorul căroroi își reîncărcau bateriile și în consecință perioada de viață a crescut pînă la aproximativ 5 ani. Primul satelit din faza a III-a a fost lansat la 23 mai 1980 dar nu a ajuns pe orbită datorită unei defectiuni la racheta purtătoare, astfel încît primul satelit operational din faza a III-a a fost **OSCAR 10** (Phase-III B) urmat apoi de **OSCAR 13** (Phase-III C). În măsura spațiului disponibil vom reveni în unul din numerele viitoare cu această interesantă istorie a satelitilor destinati traficului de radioamator. Lansarea noului satelit a fost amînată de mai multe ori dar acum se asteapta punerea lui cît mai curînd pe orbită. După lansare, el va primi și un nume, probabil tot din seria OSCAR (Orbiting Satellite Carrying Amateur Radio). Începem acum cu prezentarea frecvențelor pe care lucrează transponderele montate la bordul acestui satelit, iar în numerele viitoare vom prezenta mai multe

Unde ultrascurte

date despre el. În tabelul următor sunt arătate frecvențele pentru uplink și downlink precum și frecvențele balizelor montate pe satelit. Pentru cei care nu au întâlnit încă aceste expresii, trebuie menționat că **uplink** semnifică frecvența pe care stația de la sol emite spre satelit iar **downlink** înseamnă frecvența pe care emite satelitul spre sol. Se observă că satelitul dispune de două moduri de lucru, digital și analog. Cum lucrează acestea, modurile de lucru pe transpondere, dotarea minimă a unei stații de sol, calculul orbitelor și urmărirea satelitului precum și multe alte informații, într-un număr viitor.

Banda	Digital	Analog	
UPLINK			
15 m		21,210-21,250	
12 m		24,920-24,960	
2 m	145,800-145,840	145,840-145,990	
70 cm	435,300-435,550	435,550-435,800	
23 cm (1)	1269,000-1269,250	1269,250-1269,500	
23 cm (2)	1268,075-1268,325	1268,325-1268,575	
13 cm (1)	2400,100-2400,350	2400,350-2400,600	
13 cm (2)	2446,200-2446,450	2446,450-2446,700	
6 cm	5668,300-5668,550	5668,550-5668,800	
DLINK			
2 m	145,955-145,990	145,805-145,955	
70 cm	435,900-436,200	435,475-435,725	
13 cm (1)	2400,650-2400,950	2400,225-2400,475	
13 cm (2)?	?	?	
3 cm	10451,450-10451,750	10451,025-10451,275	
1,5 cm	24048,450-24048,750	24048,025-24048,275	
BALIZE			
Banda	Baliza 1	Baliza 2	Baliza 3
2 m		145,880	-
70 cm	435,450	435,600	435,850
13 cm	2400,200	2400,350	2400,600
3 cm	10451,000	10451,150	10451,400
1,5 cm	24048,000	24048,150	24048,400

Trebuie remarcat că pentru prima dată sunt prezente pe un satelit destinat traficului de radioamator transpondere ce funcționează în benzile de 6, 3 și 1,5 cm.

La bordul stației orbitale MIR se află un radioamator american KC5VPF, David Wolf. El va fi în curând înlocuit de Andy Thomas, KD5CHF. De asemenea, noii membri ruși ai echipajului vor fi ambi radioamatori, Talgat Musabaev, RO3FT și Nikolai Budarin, RV3FB. Din păcate, datorită perioadei dificile prin care trece de cîteva timp stația orbitală nu prea au timp de trafic...

● REPETOARE & FM

Desigur că și cei care agrează în mod deosebit traficul desfășurat prin intermediul repetoarelor vor avea părticica destinate lor în cadrul rubricii de unde ultrascurte. Pentru început, vreau să reamintesc faptul că începând cu anul 1997 a intrat în vigoare noua simbolizare a canalelor FM, inclusiv a celor de repotor și că ar fi bine să începem să o folosim și noi. Suntem de acord că este un lucru dificil după ce atât timp am folosit vechiul sistem dar trebuie să o facem. În ceea ce mă privește, voi utiliza în cadrul materialelor prezentate aici numai modul nou de simbolizare. Iată în ce constă acesta, așa cum a fost aprobat în cadrul conferinței IARU desfășurată la Tel Aviv în 1996 :

Simbolizarea canalelor NBFM (Narrow Band Frequency Modulation-modulație de frecvență cu bandă îngustă), Tel Aviv 1996.

Noul sistem de simbolizare se aplică benzilor de **51, 145 și 435 Mhz**. Pentru benzile cu frecvențe mai mari se va aplica în continuare vechiul sistem. Acest nou sistem se bazează pe următoarele principii:

1. Fiecărei benzi îi este asignată o literă, astfel:

-51 Mhz=F

-145 Mhz=V

-435 Mhz=U

2. Această literă este urmată de un număr format din două cifre în cazul benzilor de 51 și 145 Mhz sau din trei cifre în cazul benzii de 435 Mhz.

3. În cazul în care canalul la care facem referire este o ieșire de

repetor, atunci litera care semnifică banda va fi precedată de literă R.

4. În banda de 51 Mhz, numerotarea canalelor începe cu 00 ce corespunde frecvenței de 51,000 Mhz și se va incrementa cu cîte o unitate la fiecare 10 kHz.

5. Pentru banda de 145 Mhz, numerotarea canalelor începe cu 00 corespunzător frecvenței de 145,000 Mhz și se va incrementa cu cîte o unitate la fiecare 12,5 kHz.

6. În banda de 435 Mhz, numerotarea canalelor va începe cu 000 corespunzător frecvenței de 430 Mhz și se va incrementa cu cîte o unitate la fiecare 12,5 kHz.

Exemple:

-F51-frecvența simplex, 51,510 Mhz.

-RF79-ieșire de repetor, 51,790 Mhz.

-V40-frecvența simplex, 145,500 Mhz (fost S20).

-RV48-ieșire de repetor, 145,600 Mhz (fost R0).

-U280-frecvența simplex, 433,500 Mhz (fost SU20).

Observații:

în banda de 50 Mhz sunt definite canale NBFM numai peste 51 Mhz.

în banda de 144 Mhz, canalele NBFM sunt definite numai în intervalul 145,000-145,800 Mhz.

în banda de 432 Mhz, canalele NBFM nu sunt definite în intervalul 432,000-433,000 Mhz.

Pe stația orbitală MIR funcționează un repetor în banda de 70 cm, cu indicativul **RR0DL**. Accesul se face cu CTSS, frecvența de 141,3 Hz. Frecvența de **uplink** este **435,750 Mhz** iar **downlink-ul** se face pe **437,950 Mhz**. Nu am informații dacă repetorul funcționează și în condițiile dificile prin care trece acum stația.

Repetorul **YO8N** a fost reinstalat în data de 27 noiembrie 1997 pe vîrful Toaca, masivul Ceahlău, la altitudinea de 1907 metri. Locatorul este KN36AX. Repetorul a fost pus la punct de Cristi, YO8CT și este construit din două stații Philips model MX 294, are filtre duplexoare construite de YO2BBT & YO2AVM și este dotat cu două antene industriale donate de către ER1AU (Valentin), ER1AB (Oleg) și ER1AN (Serghei). Puterea emițătorului este de 10 W. La punerea în funcțiune au participat, în afară de cei amintiți mai sus și ER1QN (Yura), YO3APG (Vasile), YO8CGH (Coco), YO8RHQ (Cristi), YO8WW (Gabi) și YO8RKU (Marius). Repetorul lucrează în condiții bune, fiind accesibil chiar și din Cluj. Frecvența de lucru este cea corespunzătoare canalului **RV48** (fost R0).

Și YO8C este dotat cu echipament nou. El a fost reinstalat în 18 ianuarie în amplasamentul de pe vîrful Rețitiș, masivul Căliman, altitudinea de 2025 metri, QTH locatorul, KN27OD. La construcția și instalarea sa au contribuit mai mulți radioamatori din YO8. Este și el alcătuit din două stații Philips model MX 294, filtre duplexoare construite de YO2BBT & YO2AVM și două antene GP montate pe un pilon de 7 metri. Repetorul lucrează pe canalul **RV52** (fost R2). Mai multe amănunte și fotografii vor fi prezentate în următoarele numere.

YO5E a fost oprit din cauza unor defecțiuni tehnice, fiind repus în serviciu pe data de 25 ianuarie în amplasamentul său de pe dealul Feleac, KN16TQ. El funcționează pe canalul **RV63** (fost R7X), în condiții tehnice neschimbate. De depanarea lui s-au ocupat YO5TP, Bela și YO5CRI, Sergiu.

● BALIZE

Gaby, HA1YA ne anunță că balizele HG1BUA și HG1BUB au fost amplasate într-un alt QTH, JN87FI, altitudinea 725 metri. Ele au următorii parametrii:

HG1BUA: frecvența 432,975 Mhz, putere 0,3 W, antena omni.

HG1BUB: frecvența 1296,975 Mhz, putere 1,5 W, antena omni.

● RĂSPUNSURI.....

Am folosit undeva pe parcursul primului punct (MS) expresia **"ZHR"**: Mi-am amintit că cineva m-a întrebat acum cîteva săptămâni, în cursul unei convorberi pe repetorul local ce înseamnă acest lucru. Cred că este binevenită și aici această explicație, nu înainte de a prezenta că în unul din numerele viitoare va începe un amplu serial dedicat lucrului cu reflexii pe urme de meteorită. Pentru a aprecia mărimea și pentru a indica activitatea unui roi meteoritic, a fost introdus un parametru care se numește **ZHR** (Zenithal Hourly Rate) care poate fi definit ca fiind rata de meteorită văzuți într-o oră, în condiții ideale, atunci cînd radiantul roionului este la zenith. S-a convenit că un roi de meteorită poate fi definit ca atare dacă are un ZHR de cel puțin 2, în caz contrar fiind vorba de așa numiți meteorită sporadi.

(continuare în pagina 10)

Unde ultrascurte

(continuare din pagina 9)

● DIVERSE...

Desigur că trebuie să existe și un astfel de subcapitol unde să includem chestiuni care nu se încadrează strict în gama celor tratate de obicei. Astăzi avem ocazia să citim ceva interesant, la care este bine să luăm aminte, poate învățăm căte ceva...

DUBUS STORY

Aceasta este povestea binecunoscutei reviste de unde ultrascurte, așa cum apare ea scrisă de către DL7HG în numărul 1 din 1991 al aniversării publicării, număr care aniversa scurgerea a douăzeci de ani de la prima apariție. Numai acolo unde a fost strict necesar am intervenit cu comentarii.

Se întâmplă în 1971 în Berlinul de Vest.... Radioamatorii de acolo tocmai rămăseseră fară manager pentru VHF/UHF, cel care îndeplinise până atunci această funcție se retrăsese și nimeni nu se prea îngheșua să îl ia locul. În consecință, radioamatorii ce lucrau în unde ultrascurte au organizat o întîlnire pentru a găsi o soluție problemei. Propunerile au venit din partea a două grupări diferite, una dintre ele reunea amatorii interesați de construcția de echipamente și de lucrul DX iar cealaltă de către gruparea ce reunea pe cei interesați în traficul FM și repetoare, așa că ne putem imagina cine a cîștigat alegerile.... Acest lucru nu a însemnat ca radioamatorii din primul grup au început să participe la lucrări. La una din următoarele întîlniri ale celor pasionați de unde ultrascurte, atunci cînd aproape toți cei prezenți discutau numai despre repetoare, doi radioamatori (DL7HG și DL7QY), au hotărît să pună bazele unui grup de lucru. Apelând la "ajutorul" a mai multe sticle de bere, s-au gîndit și au hotărît să asteamă pe o hîrtie ceea ce lor le părea că a fost neglijat de către mangerul VHF de atunci și care pe de altă parte erau lucruri care credeau ei că merită a fi promovate. Foaia de hîrtie arăta astfel:

Dx

Ueberreichweiten (Tropo, Aurora, ES, MS....)

Bau von Geraten (home construction)

Uhf

Shf

În acel moment nimeni nu-și putea imagina că lucrurile serise de ei pe aceea foaie de hîrtie cu pătrățele vor deveni emblema unei reviste de unde ultrascurte distribuită în toată lumea. Deci singurul motiv care a stat la baza constituirii acestui grup de lucru a fost o problemă specială pe care o aveau radioamatorii din Berlinul Occidental în aceea perioadă. Dar mai tîrziu ei și-au dat seama că acesta nu era numai cazul Berlinului, în aceeași situație se aflau și alte regiuni sau țări, și aceasta a făcut una din cauzele pentru care revista DUBUS a fost atât de bine primită în Europa. Pentru început, cei doi au încercat să găsească alți radioamatori care împărtășeau aceleși idei. Astfel, a avut loc prima întîlnire la care s-au discutat aceste probleme în data de **21 decembrie 1971**, zi care rămîne consimnată ca și data de naștere a grupului DUBUS, așa cum il numeau ei. Buletinul de informare care purta același nume **"DUBUS Informationen"** a fost "inventat" de către Alex, DC7AS. Acesta era inițial gîndit să fie un buletin ce prezinta date apărute în alte publicații, un fel de recenzie a articolelor ce se refereau la unde ultrascurte ce apăreau în diverse reviste, dar foarte curînd au început să fie prezentate și alte lucruri, mai ales descrierii de construcții și proiecte în special în domeniul microundelor precum și rapoarte de activitate despre lucrul în unde ultrascurte provenind de la operatori din mai multe țări europene. La început, scopul grupului era ca să ofere revista în mod gratuit amatorilor, dar datorită practicii unei "explozii" în circulația revistei, acest lucru s-a dovedit în curînd a fi un veritabil dezastru financiar pentru membrii grupului. Deci, s-a luat decizia ca distribuția să se facă pe mai departe pe baza unei subscrípții (abonament), folosind sistemul distributorilor pentru fiecare din țările europene unde revista circula la aceea oră. Pînă în anul 1994, de distribuirea revistei în YO se ocupă **YO2IS**. Una dintre marile realizări ale grupului este considerată aceea de a fi reușit să facă distribuția **gratuită** a revistei în țările blocului comunist, lucru care a început la sfîrșitul anului 1994. După cîte cunosc eu, în YO erau distribuite gratuit pînă în acel moment cîte 6 exemplare din fiecare număr. Chiar și în perioada "înghețată" a războiului rece, această publicație s-a dovedit a fi una dintre puținele care puteau trece granitele spre a aduce informații radioamatorilor din Europa de Est. Una dintre regulile care au asigurat distribuția gratuită a

fost aceea de a evita orice fel de reclame. Pe de altă parte, acest lucru s-a dovedit util și datorită faptului că a asigurat o anumită independență grupului DUBUS. În anii 70, gruparea de la DUBUS a promovat multe proiecte care s-au desfășurat mai ales în benzile de microunde. Astfel, au fost construite și instalate multe balize, au avut loc primele expediții meteor-scatter (DL7QY și DL7SD în Andorra, C3), lansarea unor transpondere în baloane, instalarea de rețele de atenționare în cazul apariției aurorei boreale. De asemenea, articolele tehnice publicate au avut o mare contribuție la dezvoltarea echipamentelor pentru benzile superioare (de exemplu, primul QSO SSB în banda de 10 Ghz a fost efectuat de către DL7QY și DC9CSA la 10 octombrie 1977). Pe de altă parte, au fost editate periodic mai multe culegeri de articole tehnice preluate din numeroasele anterioare ale revistei, sub numele de **"DUBUS TECHNIK"**. După un timp, grupul a început să cuprindă și radioamatori din afara Berlinului de Vest. În anul 1984, DL7QY s-a retras din echipa de redactare a revistei. În acel moment, grupul DUBUS avea o vechime de 14 ani și unii dintre radioamatorii care au început această muncă și-au pierdut treptat interesul. În anul 1988, un grup de radioamatori din zona orașului Hamburg au preluat editarea revistei. Pentru aceasta, a fost înființată o mică firmă care se numește **"DUBUS Verlag"** și a fost fondată de către Joachim, DL8HCZ, Rainer, DJ9BV, Christian, DK3LL și Eddi, DK3UZ. Au fost desemnați noi editori pentru diversele rubrici ale revistei. Împreună cu aceștia, noua echipă a încercat să păstreze și să promoveze ideile vechiului grup DUBUS adică: schimb reciproc de informații, editarea rubricilor respective de către radioamatori activi, păstrarea în conținut atât a raportelor de activitate cât și a articolelor tehnice, promovarea comunicărilor în benzile de frecvență ridicată (microunde) în CW și SSB, cu puteri reduse și păstrarea în continuare a utilizării a două limbi în redactarea revistei, germană și engleză. Pe de altă parte, au fost integrate tehniciile și ideile modemelor precum packet radio. Numărul de exemplare tipărite a crescut la 2900 dintre care 1700 sunt expediate în afara Germaniei. Revista DUBUS a devenit recunoscută în Europa ca și leader în domeniul VHF/UHF/SHF. În ultimii ani, s-au cooptat și editori pentru diverse rubrici din afara Germaniei. În momentul de față revista apare de **patru ori pe an**, în lunile martie, iunie, septembrie și decembrie. Este **bilingvă**, adică fiecare articol apare atât în limba **germană** cât și în limba **engleză** și are în medie 100 pagini de format A5 în fiecare număr. Prețul unui abonament anual este de 35 DM dar pentru țările din fostul bloc comunist prețul este de **numai 20 DM**. Acum revista cuprinde următoarele rubrici: **Technical reports**, editată de DJ9BV, rubrică în care sunt publicate și descrise în amănunt cele mai noi realizări tehnice ale radioamatorilor, **Microwave Europe**, editată de OZ1IPU, **Microwave USA**, editată de către WA5VJB, **Microwave Japan**, editată de JE1AAH, **EME News**, editată de DL7APV, **Tropo News**, editată de către DL8HCZ, **ES News**, editată de DL5BCU, **6 m News**, editată de către DL8HCZ, **FAI News** editată de F8OP, **Meteor Scatter News**, editată de către DL8LAQ, **Beacon List**, editată de DL8HCZ, **Hints & Kins**, editată de DF5GX, **News & Comments**, editată de către DL4EBY, **Aurora News** și **Top List** editată de DL8LAQ. Aș vrea să subliniez în mod deosebit gama de articole tehnice deosebite găzduite număr după număr în rubrica **"Technical News"** precum și **"Beacon list"**, adică lista balizelor de radioamatori ce sunt active pe frecvențe cuprinse între 50 Mhz și 47 Ghz. Iată cîteva exemple de articole tehnice deosebite publicate în ultima perioadă: oscilator local cu frecvență de 12 Ghz, sursă de zgomot de bandă largă, preamplificator cu zgomot foarte redus pentru banda de 24 Ghz, transvertere pentru benzile de 10, 24, 47, 76, 145 și 241 Ghz, amplificatoare de putere și preamplificatoare pentru benzile de 144 și 432 Mhz, antene pentru 50, 144, 432 și 1296 Mhz, etc. De asemenea, o mențiune aparte trebuie făcută și pentru **"Top List"** care este de fapt un clasament întocmit pe benzi, tinînd cont de numărul de căruri medii lucrate dintr-un amplasament. În ultima perioadă, am auzit sugestii venite chiar din rîndurile radioamatorilor YO că ar fi bine să temem și noi un clasament similar. Personal, ader la această idee, drept care în numărul următor voi reveni cu o propunere privind descrierea pe larg a condițiilor de intrare într-un astfel de clasament YO, condiții care de fapt sunt similare cu cele necesare pentru intrarea în clasamentele **"Top List"**, deoarece mă gîndesc că putem trimite și la grupul DUBUS clasamentul stațiilor YO pentru a fi inserat în clasamentul general. Am acceptat oferta celor de la DUBUS ca începînd cu anul 1998 să preiau distribuirea revistei pe teritoriul YO. În acest sens, cei care sunt interesați de această revistă pot să mi se adrezeze.

RADIOAMATORISM IN BANDA X

Dr. Ing. Andrei Ciontu YO3FGL

1. Generalitatii

In cadrul benzii de frecvențe X (8 - 12 GHz) subbanda 10 - 10,5 GHz este alocată de către ITU radioemisiunilor de amator. Din pacate, la noi în țara, s-au scurs peste 10 ani de la primele încercări modeste ale lui YO9AZD (ing. Sergiu Ionescu), și YO6CBN (Denes Kiss), și în acest timp nu s-a mai auzit nimic despre vreo altă încercare. În anul 1994 revista TEHNIMUM (vechea) a publicat o serie de articole (în numerele 1 - 2 - 6/7 - 8/9) în care a încercat să demonstreze că radioconstrucțiile de amator în banda X sunt posibile, cu răbdare, acuratețe și respectând anumite reguli. În țara noastră se pot găsi, dacă se cauta, destule componente active și pasive pentru utilizarea în banda X, multe din ele fabricate chiar în economia națională.

Un QSO reusit în microunde este o mare performanță sportivă radioamatoricească, și este, considerăm, fascinant pentru doi radioamatori "microundiști" să se "găsească" reciproc cu ajutorul a două diagrame foarte directe ("PENCIL BEAM") în eterul de deasupra reliefului țării noastre. Propagarea microundelor este destul de dificilă și capricioasă. Există atenuare în special datorită cerii și ploii. Legaturile sigure se realizează, de regulă, în limitele orizontului radio. Față de US și chiar 144 - 146 MHz, radiocomunicațiile de amator în banda X au un specific deosebit. Astfel, nu se pune în funcțiune, ca în US, radioechipamentul și nu se lansează în eter apeluri CQ; este foarte puțin probabil ca, întâmplator, la acea ora un alt radioamator în banda X să lucreze cu antena îndreptată către tine.

În banda X radiocomunicațiile, în special pentru stabilirea recordurilor de distanță, se aranjează dinainte. Pentru orientarea antenelor trebuie să stiu dinainte ora și minutul de emisie locul (ce vârf de munte, ce bloc turn etc.), de amplasare al corespondentului și reciproc. Se pot aranja, în acest mod și QSO triunghiulare.

2. Raza de acțiune

Cu două antene identice, la cei doi corespondenți, și anume antene cu reflectoare parabolice de rotație ($\Phi_E = \Phi_R$), în condiții meteo normale, raza de acțiune (fig.1) este:

$$D_{0\max} = 0.47 \frac{\Phi_E \Phi_R}{\lambda} \sqrt{\frac{P_E}{P_{R\min}}}$$

In care: P_E = puterea de emisie, $P_{R\min}$ = puterea minima receptionabilă (sensibilitatea receptorului de microunde)

Exemplu practic: Pentru $P_E = 50$ mW (emitor cu dioda IMPATT); $P_{R\min} = 10^{-10}$ W (sensibilitatea medie a unui receptor); $\Phi_E = \Phi_R = 1$ m; $\lambda = 3$ cm; rezultă:

$$D_{0\max} = 0.47 \frac{1 \cdot 1}{3 \cdot 10^2} \sqrt{\frac{50 \cdot 10^3}{10^{-10}}} = 347 \text{ km} (!)$$

Amintim că recordul mondial este 1663 Km (!)

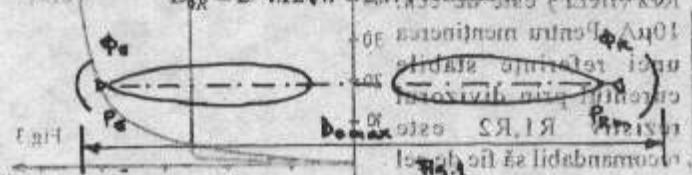
3. Orizontul radio

Limitele orizontului radio (de legătură prin propagare în linie dreaptă a undelor electromagnetice) sunt date de relația:

$$D_{0R} = 4.12 (\sqrt{h_E} + \sqrt{h_R}) \text{ km}$$

în care h_E și h_R sunt înălțimile absolute în m ale antenelor de emisie și receptie. Folosim relația pentru a determina înălțimile antenelor pe care le luăm, pentru simplificare, egale:

$$D_{0R} = 2 \cdot 4.12 \sqrt{h} = 347, \text{ rezultă } h = 1773 \text{ m} (!)$$

În România sunt mulți care depasesc aceasta înălțime. Până să se stabilească recorduri în munti, radioamatorii se pot antrena în orașe cu antene montate pe blocuri. De exemplu, pentru $h_E = h_R = 25 - 36$ m se obține $D_{0R} = 41,2 - 49,4$ Km, și un asemenea orizont radio permite legături între două localități.

Federația Română de Radioamatorism va stimula dezvoltarea radioamatorismului în banda X prin documentație puse la dispoziția celor interesati, prin procurarea de componente, prin concursuri special organizate, acordarea de premii etc. Poate ar trebui fixat și un obiectiv, de exemplu obținerea în cursul anului 1999 a unei raze de acțiune practice de 100 Km, care apoi să crească cu câte 50 Km pe an. Este posibil!

4. Primul transceiver de banda X

Prima problema care trebuie rezolvată este aceea a generatorului de microunde, cunoscut fiind faptul că acesta este și etaj final care debitează pe antenă. O soluție simplă este aceea de a fi realizat cu una din diodele semiconductoare generatoare de microunde cum ar fi: Gunn, IMPATT, BARITT. Dioda Gunn din GaAs care nu se fabrică în țară, are avantajul că se alimentează la tensiuni mici (< +12V).

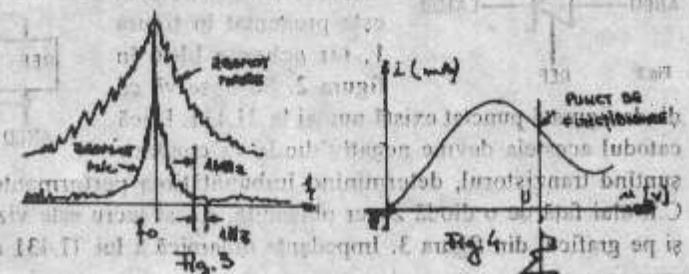
Desi fabricate în țară, diodele IMPATT și BARITT din Si, au dezavantajul unei alimentări pretențioase cu stabilizatoare de curent, la tensiuni în jur de +100V.

Vom prefera pentru trancieverul căl proponem, dioda Gunn, care se gasesc frecvent pe piața românească. În privința modului de lucru: în telegrafie, telefonie cu modulație de amplitudine, telefonie cu modulație de frecvență vom opta la început pentru cel de-al doilea. Schema bloc a trancieverului, este prezentată în fig.2

In aceasta schemă: AAF = amplificator de audio frecvența (de microfon) și pentru semnalul demodulat, M = modulator (în amplitudine, prin polarizarea diodei Gunn), MDG = modul cu dioda Gunn (de emisie și recepție, simplex), AH = antena horn.

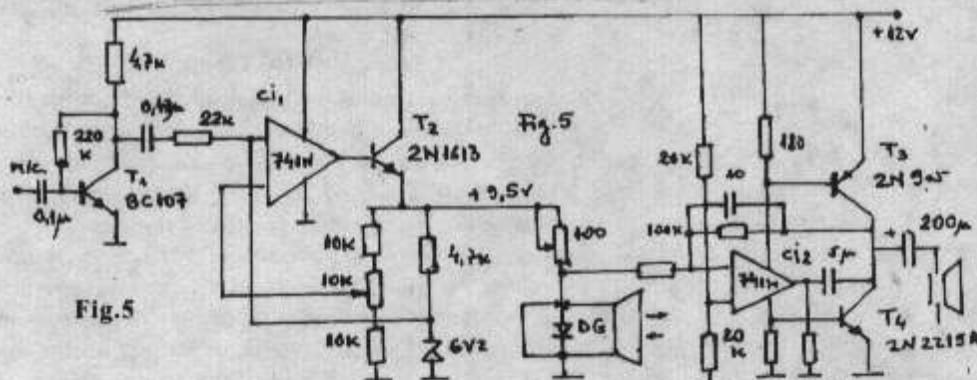
Desi caracteristica de automixare a DG (Dioda Gunn), nu este asa de buna (sensibila) ca a diodei BARITT, funcționarea MDG, aminteste de cea a unui modul Doppler în microunde. Dupa cum se stie, astfel de module sunt capabile să sezeze miscarea unor obiecte reflectante în campul radiat, prin detectia diferenței de fază (variabile) dintre campul emis și campul reflectat în interiorul cavitatei oscilante. Acest semnal de joasă frecvență este cules de la bornele unui rezistor (R), avand o valoare mică a rezistenței (22 - 30 Ohmi).

Un modul Doppler, este cu atât mai bun, cu cat spectrul de zgomot propriu (tip 1/f) al oscillatorului, este mai îngust (fig.3).

Clasificare	TF30	TF31
Combinări telemetrie	100 ppm	100 ppm
DSO	115 dB/Hz	115 dB/Hz
VCO	1000-10000	1000-10000
VAF	100-1000	100-1000

E se apreciază prin nivelul semnalului minim detectabil în apropiere de purtătoare (carrier), care se notează MDSBC și care are ordinul de marime - 115 dB/Hz, la ecart 1KHz de purtătoare.

In cazul obiectelor in miscare, frecventa joasa de la iesirea modulului Doppler (frecventa Doppler) este cu atat mai mare, cu cat viteza obiectelor mobile este mai mare. Dacă este mare, deci departe de purtatoare, nivelul zgomotului este mai mic, raportul semnal/zgomot este mai mare și deci descoperirea unor astfel de obiecte "rapide" este mai facilă. Cu totul altfel stau lucrurile in cazul obiectelor lente. Fara masuri speciale de filtrare, decelarea semnalelor Doppler in aceste cazuri este imposibila. In cazul folosirii OG (Oscilator cu diodă Gunn) in cadrul transceiverului, din fericire, situația este cu mult mai buna. Oscilatorul cu DG este modulat in amplitudine prin polarizarea directă in tensiune de catre semnalul de microfon (fig.5). Unda electromagnetică emisă, după propagarea catre antena corespondentului, are in orice caz, un nivel mult mai mare decât ar avea un semnal reflectat (purtator eventual al unei faze Doppler).

Cum frecvențele de modulatie sunt suficiente de departate de purtatoare, detectia semnalului modulator din zgomot, devine posibila la locul de receptie.

Asadar, receptorul tranceiverului este de tip sincrodina, mixerul fiind autooscilant (diodă Gunn joacă rol dublu, pe lângă funcția de generare, având-o și pe aceea de mixare).

O schema de principiu corespunzătoare schemei bloc din fig.2 este prezentată în fig.5. După cum se vede, schema este

extrem de simplă. In regim de receptie (STAND - BY), Dioda Gunn generează semnalul:

$$u_E = U_E \sin \omega_t$$

care este semnal de heterodinare (puternic). Peste acest semnal se suprapune semnalul receptionat de la corespondent:

$$u_R = U_R (1 + m \sin \omega_m t) \sin (\omega_o t + \phi)$$

in care $U_R \ll U_E$, ω_m = pulsatia de modulatie (s-a presupus ca modulatia in amplitudine se face cu un singur ton), m = gradul de modulatie, ϕ = defazaj datorat propagarii.

In jurul punctului de functionare, DG are o caracteristica neliniara, pe care o apreciem patraticea (Fig.4).

Dintre toate componentele curentului diodei, rezultate in urma actiunii simultane a celor două semnale, prezinta interes componența avand frecvența cea mai joasă, si aceasta este:

$$I_{jp} = m a U_E U_R \sin \omega_m t$$

Pe rezistorul R acest curent produce o tensiune de audio frecvență, care este amplificata si aplicata apoi difuzorului (castilor).

Pentru obtinerea unei raze de acțiune cat mai mari, directivitatea antenelor trebuie sa fie mare. Pentru aceasta, modulul de RF impreuna cu radiatorul sau (Horn), trebuie plasat in focalul unui paraboloid reflector. Acest ansamblu, trebuie fixat pe un trepied corespunzător, transportabil pe un varf de munte, pe terasa unui bloc etc.

In figura 6 se prezinta o sugestie constructiva.

Spor la lucru !

P.S. Desi exista si oscilatoare Gunn industriale, cu cavitate din ghid R 100, care pot fi cumpărate, totuși într-unul din articolele viitoare vom arata cum se pot realiza și in regim de amator. Evident că cele două oscilatoare Gunn din cadrul cadrul celor două transceiver aflate in QSO, trebuie să lucreze pe aceeași frecvență din cadrul subbenzii 10 -10.5 GHz, frecvență asupra căreia s-a convenit prealabil.

APLICAȚII PRACTICE CU TL 430 (431)*

Ing. Șerban Naiu YO3SB

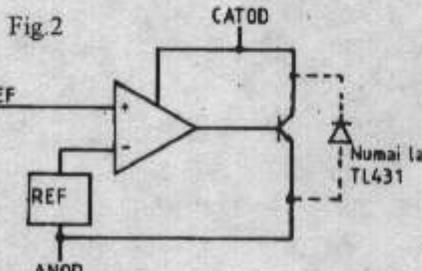
In acest material, prezentăm câteva aplicatii cu circuitul integrat TL430, care se comportă de fapt ca o diodă zener programabilă.

TL430-TL431

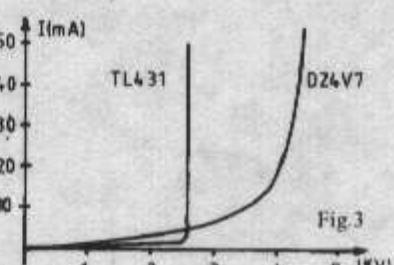
Simbolul circuitului integrat TL430(TL431) este prezentat in figura 1, iar schema bloc in figura 2. Se observă că

dioda figurată punctat există numai la TL431. Dacă catodul acestuia devine negativ dioda va conduce sunind tranzistorul, determinind imbunătățirea performanțelor C.I.-ului față de o diodă zener obișnuită. Acest lucru este vizibil și pe graficul din figura 3. Impedanța dinamică a lui TL431 este

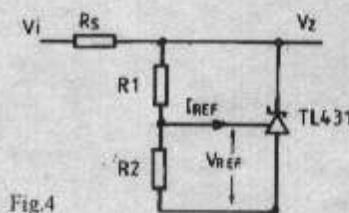

unde $V_{REF} = 2.5V$. Currentul de intrare pe terminalul REF(IREF) este de cca. $10\mu A$. Pentru menținerea unei referințe stabile currentul prin divisorul rezistiv R_1, R_2 este recomandabil să fie de cel

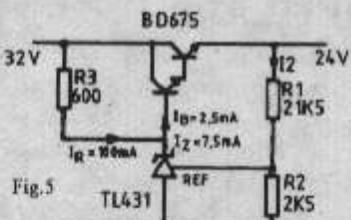
$$V_Z = V_{REF} \left(1 + \frac{R_1}{R_2} \right)$$

Caracteristici	TL430	TL431
Compensare termica	200ppm/ $^{\circ}$ C	100ppm/ $^{\circ}$ C
Impedanta dinamica	1.5 Ω	0.2 Ω
V_{REF} tipic	2.75V	2.5V
Ordinul tensiunii reglate (1-100mA)	2.75-30V	2.5-36V

$$V_z = V_{REF} \left(1 + \frac{R_1}{R_2} \right) ; \quad V_{REF} = 2,5V$$

$$I_R = I_C + I_B = 10mA + 7,5mA = 17,5mA$$

puțin 1mA.

Regulatorul serie din figura 5 utilizează un C.I. de tip TL431 pentru a controla baza tranzistorului Darlington de putere. În vederea unei referințe stabile curentul I2 prin divizorul rezistiv R1,R2 va fi în jur de 1mA. Tensiunea de referință de 2,5V este obținută cu divizorul rezistiv R1,R2(cădere de tensiune de pe R2). Tranzistorul Darlington având b(factorul de amplificare în curent) la $I_c=2,5A$ cam 1000(tranzistoarele românești au $\beta=750$),rezultă că vom avea nevoie de un curent de bază(IB)de doar 2,5mA; tensiună $V_{BE(max)}=2V$.

Calculăm

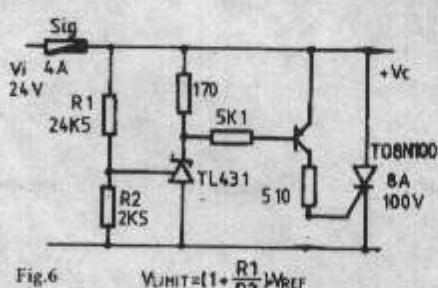
$$R_1 = \frac{V_t - (V_{BE} + V_0)}{I_B} = \frac{32 - (2 + 24)}{10 \cdot 10^{-3}} = 600\Omega$$

Prin R3 circulă curentul $I_R = I_z + I_B = 10mA + 2,5mA$. Deci, este suficientă o rezistență de 600ohm/0,5W.

Tensiunea de ieșire este:

$$V_o = \left(1 + \frac{R_1}{R_2} \right) V_{REF}$$

În figura 6 prezentăm un circuit "crowbar" destinat să protejeze montajele cu semiconductoare la supratensiuni nedorite datorate defecțiunii surselor de alimentare. Funcționarea sa este următoarea: dacă tensiunea prescrisă este depășită, tiristorul se deschide șunțind ieșirea și determinând arderea siguranței fuzibile Si (4A) de la intrarea circuitului. Circuitul prezentat este destinat să lucreze când VI depășește 27V. În această situație tensiunea pe TL431 rămâne relativ constantă, crescând cîtva de 2,5V.

$$V_{IHIT} = \left(1 + \frac{R_1}{R_2} \right) V_{REF}$$

căderea de tensiune pe rezistorul de 470 ohm, care reprezintă UBE a tranzistorului (pnp). Aceasta se va deschide, curentul prin el crescând, ceea ce va antrena amorsarea tiristorului. Curentul prin tiristor va crește determinând arderea siguranței și protecția montajului care se alimentează cu tensiunea $+V_c$.

În figura 7 prezentăm montajul unui regulator de tensiune cu tensiune de ieșire fixă ($V_0 = 9V$). Schema prezentă rezolvă problema întâlnită uneori de către constructori de a dispune de o tensiune de ieșire mai mare decât cea pentru care este destinat regulatorul integrat pe care îl avem.

În cazul prezentat regulatorul 7805 este un regulator de 5V și noi dorim la ieșire o tensiune mai mare (9V). Cea mai mică tensiune care s-ar putea obține cu montajul propus ar fi de $V_o = V_{REF} + 5V$, adică 7,5V (2,5V pentru TL431 și 5V pentru 7805).

Tensiunea de ieșire are valoarea:

$$V_o = \left(1 + \frac{R_2}{R_1} \right) V_{REF} + 5V = 9V$$

Un circuit pentru

limitarea curentului este dat în Fig.8. Curentul de ieșire (I_{OUT}) este limitat la 1,5 A. Considerând un curent de bază al tranzistorului serie (I_2) de 30 mA și unul tot de

30 mA prin TL 431 (I_3), vom avea prin rezistorul R1 un curent de 60 mA. Când căderea de tensiune pe RCL atinge 2,5V (tensiunea de referință pentru TL 431), comanda bazei tranzistorului scade și curentul de ieșire se limitează la 1,5A.

Rezultă:

$$R_{CL} = \frac{V_{REF}}{I_L} = 17\Omega$$

$$R_1 = \frac{V_t - (V_{BE} + V_{REF})}{I_1} = 128\Omega$$

Un circuit multiplicator de scală este prezentat în figura 9. Acesta extinde scala unui voltmetru 0 - 10 V la 40 V. Acest domeniu este divizat în 4 subgame, ca în tabel.

Când comutatorul este pe poziția 1 catodul (C) al lui TL 431 este șuntat la anod (A) circuitul integrat nefiind utilizat în schema. Scala va avea domeniul normal 0 - 10 V. Cu comutatorul pe poziția 2 referința (R) a

lui TL 431 este polarizată de divizorul 75 k - 25 k (cu 2,5 V). Voltmetrul va începe să citească de la 10V până la 20 V, deoarece:

$$V_0 = (1 + R_1/R_2) V_{REF} + (1 + 75/25) 2,5 = 10V$$

Cu comutatorul pe poziția 3 vom avea:

$$V_0 = (1 + 175/25) 2,5 = 20V, \text{ deci voltmetrul va măsura între } 20 \text{ și } 30V.$$

Pe poziția 4 a comutatorului $V_0 = 30V$, deci domeniul scalei voltmetriului va fi: 30 - 40 V.

Bibliografie

- Linear and Interface Circuit Application, 1986, Texas Instruments
- Engineer's Notebook II - Forest M. Mims III, 1982
- Elektor nr.6/1992, nr. 7-8/1991
- Radio Revue des Ondes Courtes, nr.3/1982
- Tehnium nr.4/1997

- urmare din pag. 6 -

D5, D6 de asemenea împerechiate în cc.

Dacă se defectează un tranzistor se poate lucra cu jumătate de putere, dar trebuie reacordat etajul rămas întreg. Valorile de 30pF pentru C4, C20, C32 sunt suficiente când lucrează ambele etaje. În cazul în care lucrează un singur etaj se recomandă valori de 10 - 160 pF. În acest caz nu mai este nevoie de C3.

Tranzistorii suportă bine undă reflectată mare. Chiar în scurt sau în gol poate funcționa câteva minute, până temperatura capsulei ajunge la 150 °C. Foarte importantă este și sursa de alimentare. În cazul decuplării insuficiente a acesteia, montajul poate oscila. Dacă cablul de alimentare este lung se recomandă utilizarea torurilor de filtrare, pe fiecare fir în parte.

Traducere YO3RU după articolul publicat de HA7VC în Almanahul Radiotehnică 1998

OFER: Handy FT11 R - preț 450 DM. Info după ora 17.00 la Stefan - YOSOFJ tel.061/737.896

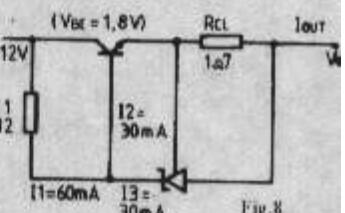

Fig.8

SINTETIZOR NUMERIC - DDS

Principalele avantaje ale DDS (Digital Direct Synthesizer) sunt:

- zgomot foarte mic (de fază sau de cuantificare)
- obținerea ușoară a pașilor de frecvență oricăr de mici
- timp de comutare foarte mic (2 per. de tact)
- este perfect reproductibil

Ca dezavantaj ar fi limitarea frecvenței de lucru la 15 - 20 MHz. Aceasta nu constituie o problemă deoarece DDS nu lucrează de regulă singur, ci într-o buclă PLL. Devine astfel posibilă realizarea unui sintetizor profesional pe un GHz (sau mai sus) pilotat de un DDS la 200 - 300 kHz cu un pas de 0,1 - 1 Hz.

Principiul de lucru

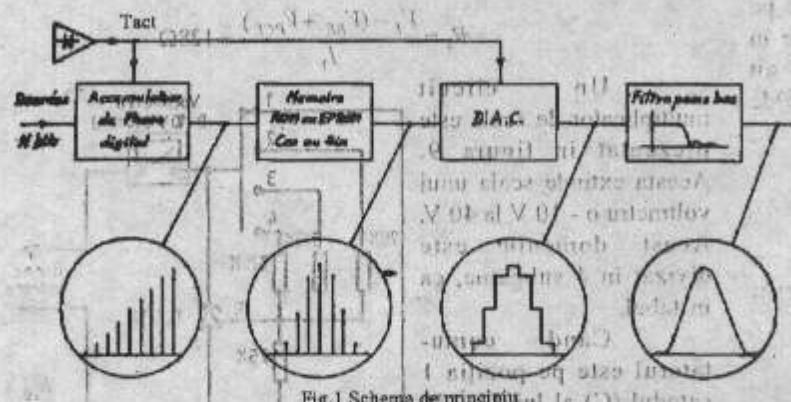

Fig. 1 Schema de principiu

DDS nu face apel la circuite rezonante și nici la bucle PLL. Ca și alte sintetizoare are nevoie de un pilot cu rezonator cu quart, care comandă unitatea aritmetică acumulatoare de fază care produce valorile secvențiale a diferitelor puncte de eșantionare a frecvenței de generat. Eșantioanele sunt traduse apoi în semnale analogice de un convertor N/A și de filtre (fig. 1 și 3).

a) Acumulatorul de fază

Realizarea este simplă așa cum rezultă din fig. 2 fiind format numai dintr-un sumator binar și un registru pentru a păstra în memorie la fiecare impuls de ceas rezultatele adunărilor succesive. Folosirea unui acumulator de 20 biți de exemplu corespunde la

Fig. 2 Principiul acumulatorului de 4 biți

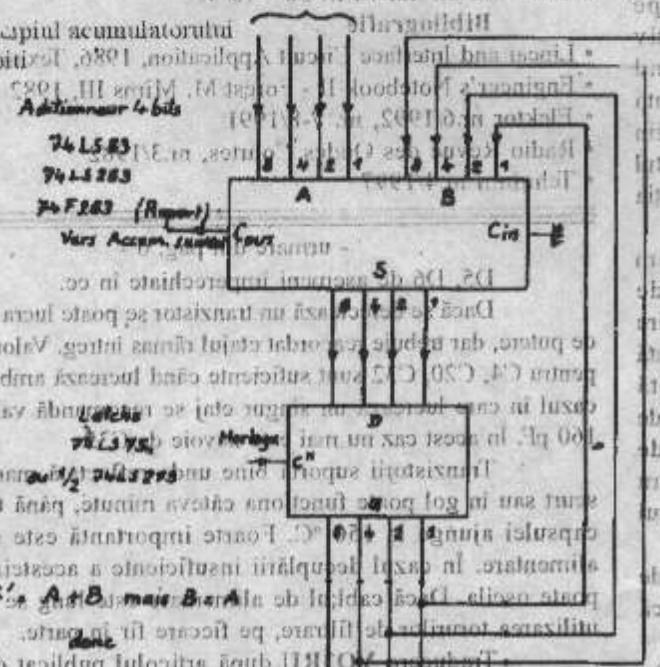

Fig. 2 Principiul acumulatorului de 4 biți

2^{20} adică 1048576 Hz, 1 bit reprezentând 1 Hz. Dacă frecvența de tact este 1048576 Hz pasul va fi 0,1 Hz.

Reconstituirea unei fracțiuni de sinusoidă în tehnica eșantionării necesită minimum două informații pe ciclu; în practică este nevoie de un raport 2,5. Dacă ne referim la frecvența de tact de 1048576 Hz valoarea maximă a frecvenței generate este $1048576 / 2,5 \approx 4$ MHz ceea ce este remarcabil (DDS acoperă banda de 0 - 4 MHz).

b) Memorarea funcțiilor cos și sin

Informațiile ce concură la generarea funcției (nu este obligatoriu o sinusoidă), sunt consemnate în memorie PROM sau EPROM, convenabil programată.

Adresele constituie abscisele punctelor ce definesc semnalul. Valorile relative ale ordonatelor sunt reprezentate de valorile numerelor binare care formează cele 8 ieșiri ale memoriei. Cuvântul de 8 biți corespunde unui eșantion de $2^8 = 256$ nivele pentru reconstrucția funcției. Pentru cos programarea începe de la 0 și pentru sin vom da de 2 ori peste aceeași valoare, sunt necesari 3 biți pentru adresa din memorie.

Stînd ca între valoarea maximă și minimă a sinusoidei avem 256 nivele și că eroarea maximă este de 0,5 bit precizia totală este de 0,2% (eroarea de cuantificare; zgomot de cuantificare). Pentru micșorarea lui se pot folosi 10, 12 sau doar 16 biți, dar complicațiile nu sunt justificate de rezultate.

c) Convertorul Numeric - Analogic (CNA sau DAC)

Convertorul este precedat de un octocuplu "latch" 74 LS 273 destinat să păstreze informațiile provenind din memorie în timpul unui ciclu al censului (câteodată acest dispozitiv este inclus în circuitele CNA).

CNA este destinat să genereze tensiuni în trepte corespunzînd informațiilor furnizate de memorie.

In prezent se folosește circuitul DAC 08 (Motorola) cu o precizie de 0,2% și un timp de achiziție de 0,8 ms. Circuitul necesită o tensiune de referință foarte stabilă obținută cu un stabilizator 78L05 independent de sursa de 5 V generală.

Convertorul având o ieșire ce suportă 220 ohmi, se conectează direct la intrarea unui amplificator cu câstigul 10 (realizat cu MC 1733 sau uA 733).

d) Filtrul de ieșire

Pentru obținerea unei sinusoide cît mai pure, se folosește un FTB cu 2 celule, circuitul de ieșire fiind reglat pentru atenuarea frecvenței de tact.

Pentru valori comode ale inductanțelor disponibile, rezistența de sarcină s-a ales 270 ohmi.

Comentarii

Realizarea unui sintetizator numeric de 8 biți permite teoretic, o dinamică de $6 \times 8 = 48$ dB, dar ținând cont de FTB, nivelul benzilor laterale ale zgomotului poate fi absorbit la -70 dB.

Este foarte ușor de îmbunătățit puritatea spectrală prin divizarea de frecvență. De exemplu o divizare cu 10 permite o îmbunătățire de 20dB (o ieșire de 2 - 3 MHz cu pas de 100 Hz se transformă într-o ieșire de 200 - 300 kHz cu pas de 10 Hz). Frecvența obținută poate servi pentru comanda unui comparitor de fază care să transpună variația de 100 kHz în domeniul unei frecvențe mult mai mari. Evident, performanțele de frecvență

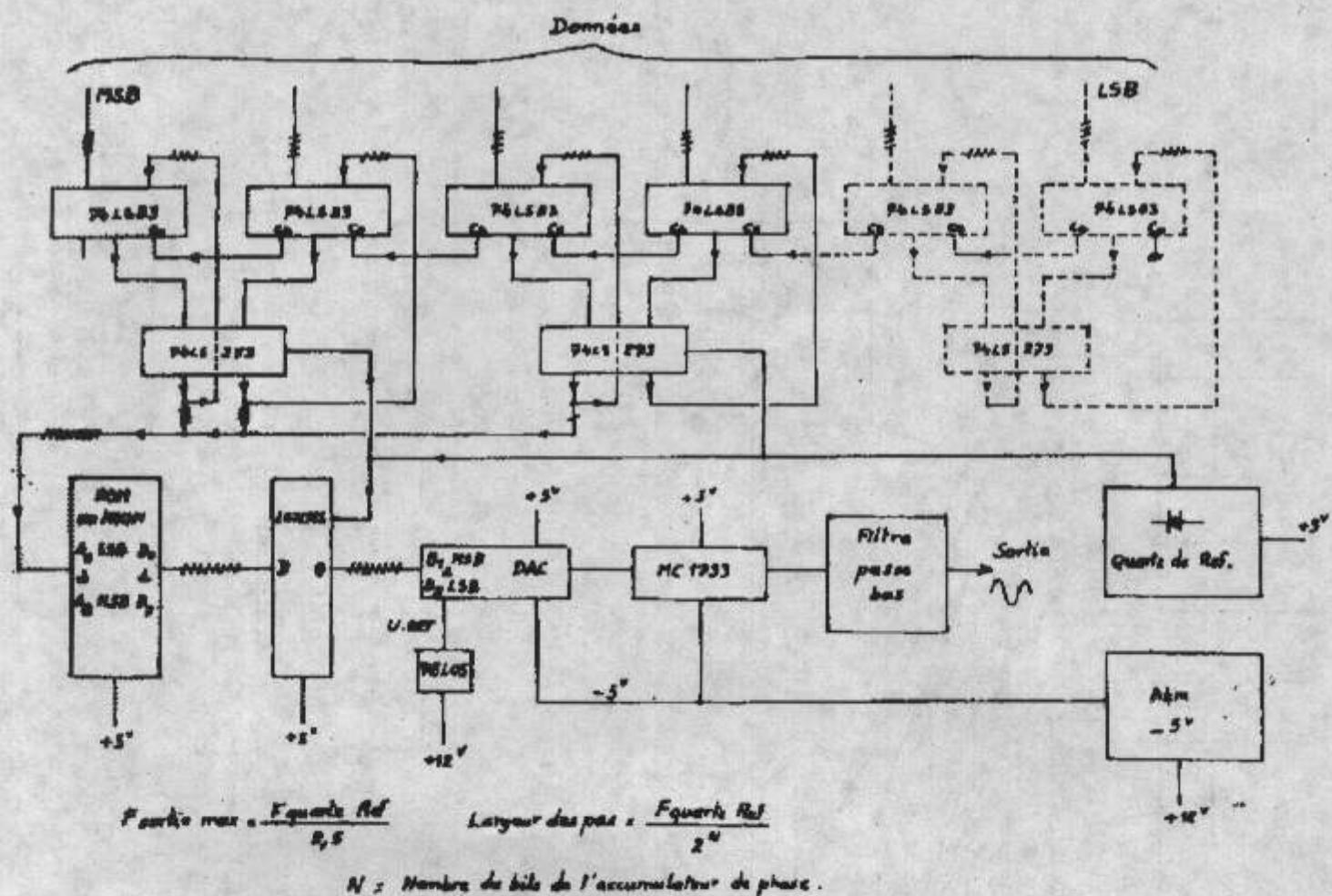

Fig.3 Schema de principiu a unui sintetizator digital cu rezolutie de 24 de biti

sunt functie de tehnologia componentelor folosite .

Toate circuitele integrate din seria 74LS pot fi folosite pînă la 20 MHz cu o restricție pentru sumatoarele liniare 74LS 83 (283) al căror timp de conversie pentru un ciclu de calcul este funcție de numărul de biți . Pentru 24 biți , este necesară seria FAST 74 F283 .

Memoriile PROM sau EPROM se aleg funcție de timpul de acces . Se poate folosi tehnologia bipolară , de exemplu seria 825 cu timpul de acces de 50 ms .

Pentru $f > 10$ MHz , pentru CNA se apelează la DAC (Circuitul TDC 1016 , de exemplu) este interesant deoarece include în substrat și registrul LATCH cu amplificatorul de ieșire . Pentru realizarea DDS există și circuite integrate specializate .

Realizare

S - au realizat două DDS (24 și 16 biți). Pentru cel cu 24 biți , quartul de referință a fost de 1677721 Hz (pentru pasul de 0.1 Hz) și 16777216 pentru pasul de 1Hz). Sistemul de 16 biți (tip 4) are 2 avantaje : simplitate și facilitatea obținerii quartului de 6553600 Hz (100×2^{16}) și ar permite acoperirea gamei de frecvențe de la 0 - 2,5MHz

Pentru realizare este necesar un circuit imprimat dublu placat (cu plan de masă). Pentru alimentarea CNA și a amplificatorului , tensiunea de -5V s-a obținut cu ajutorul unui 555 .

In fig. 5 și 6 sunt date două exemple de folosire a DDS . Primul convine pentru 50 MHz (VHF) , al doilea ptr. UHF .

Informația sub formă binară necesară comenzi frecvenței de ieșire se poate introduce în două feluri :

- comandând numărătoarele binare tip 40193 cu un multivibrator comandat cu butoane UP - DOWN la care se poate

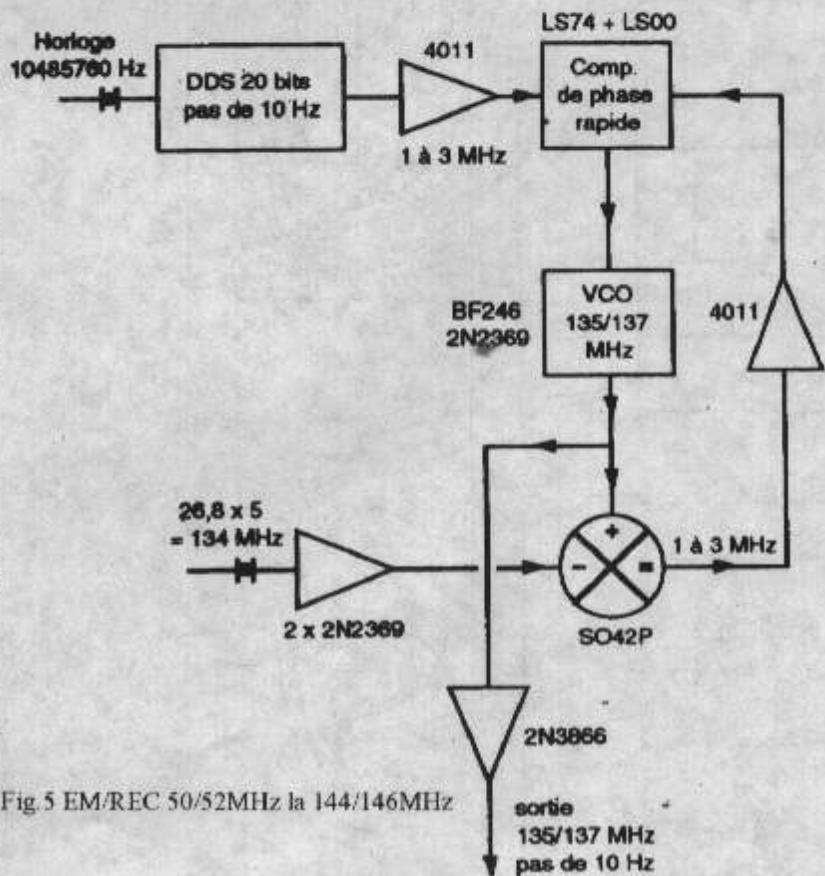

Fig.5 EM/REC 50/52MHz la 144/146MHz

adăuga un codor rotativ,

- folosind un microprocesor cu claviatură de comandă și codor rotativ, sistem care permite și afișarea frecvenței .

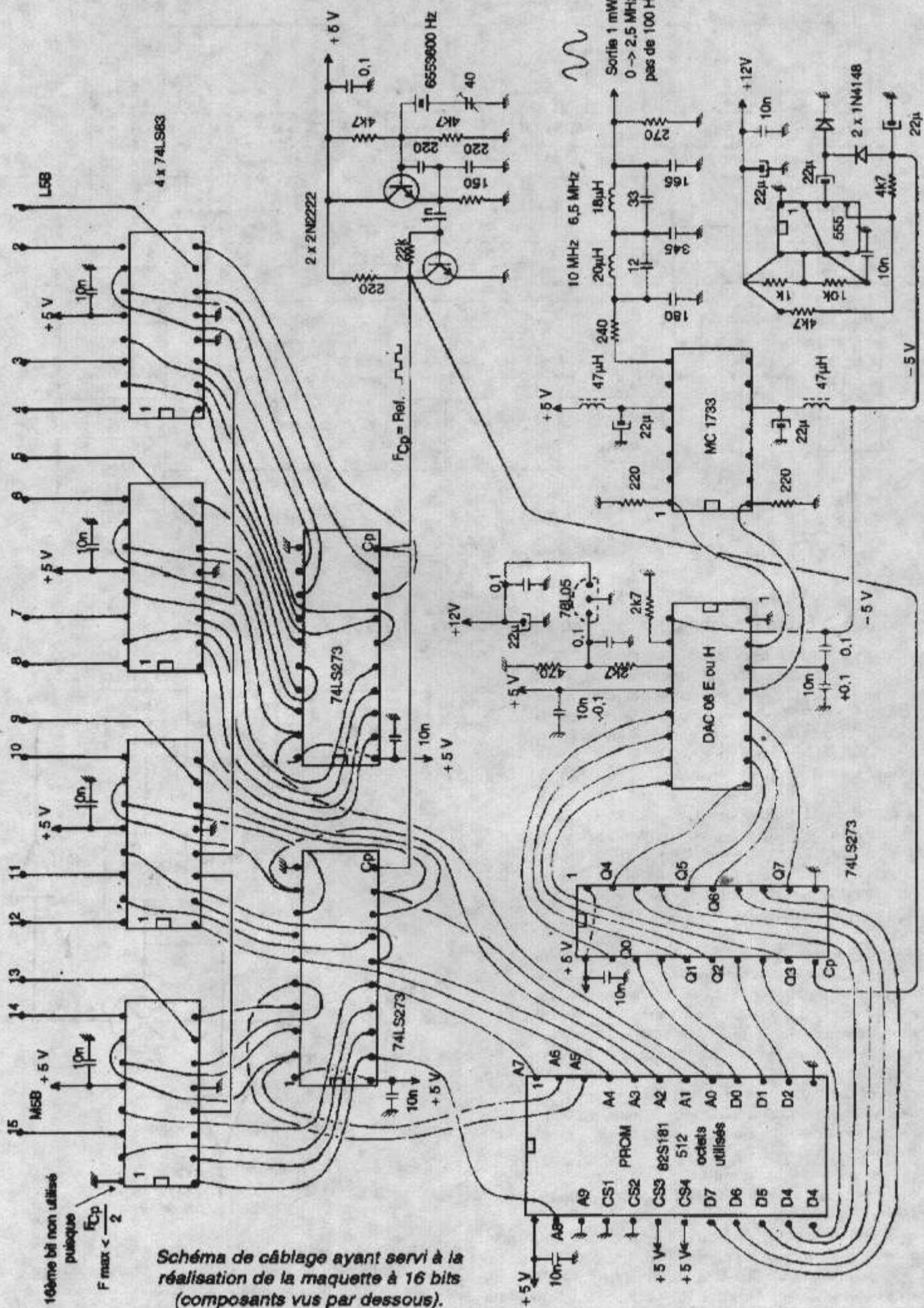

Schéma de câblage ayant servi à la réalisation de la maquette à 16 bits (composants vus par dessous).

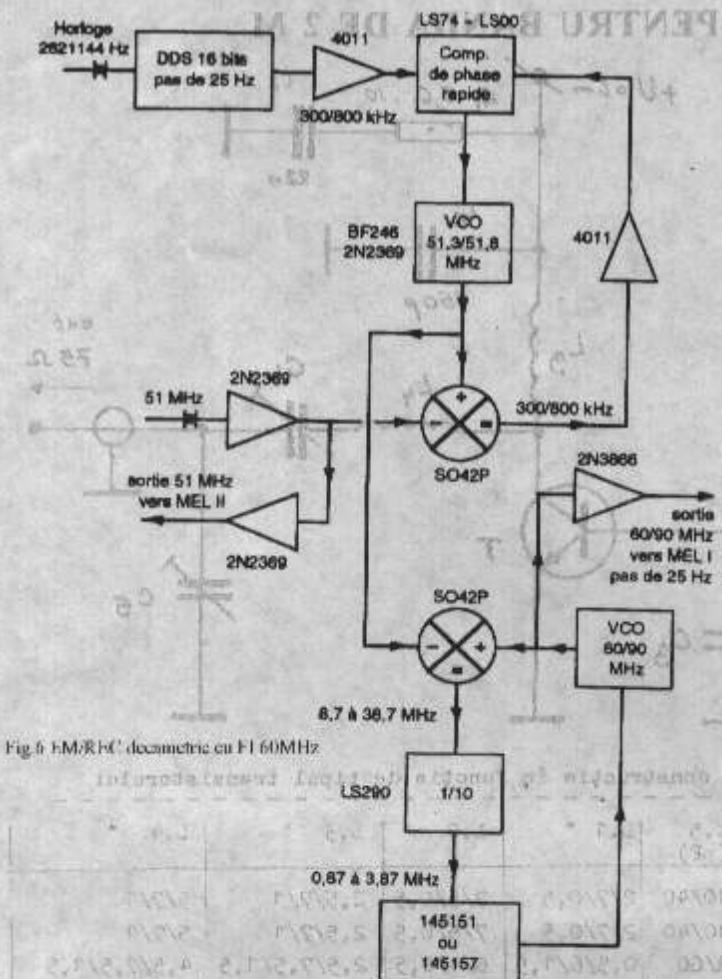

Fig. 5. hM/RbC' decametric en F1 60MHz

Traducere și adaptare de YO3 FGL din Megahertz Magazine mai 1991.

Traducere și adaptare de YO3 FGL din Megahertz
pe - mai 1991.

DIVERSE

- ON4UN John Devoldere ne anunță că începând cu 01 ianuarie 1998, biroul de QSL-uri din Belgia are următoarea adresă:

**UBA QSL BUREAU P.O.Box 900, B 9000 GHENT
BELGIUM.**

- A început verificare fișelor la concursul "La Mulți ani YO". Căteva rânduri frumoase ne scrie YO9HP. Printre altele Alex scrie: " Am pierdut inaceptabil de multe multiplicatoarea, aşa că nu cred să pot repeta figura de anul trecut. Totuși este plăcut să incepi anul cu spiritul de competiție accelerându-ți pulsul și totodată să întâlnesci aşa mulți prieteni în numai două ore.... Si totuși..., dacă se întâmplă să fiu destinatarul unuia din premiile în bani pe care cu generozitate le-ați pus "la bătaie", aş vrea ca respectiva sumă să fie donată participantului cu numărul cel mai mare de ani (nu aş vrea să îl numesc "cel mai bătrân", pentru că insăși saptul că a participat în acest concurs dovedește că este încă Tânăr...) .

N.réd. Anul trecut Alex a donat premiul său, participantului "cel mai tânăr".

= Vești bune de la Oravița. Pe lângă binecunoscutul radioclub YO2KJG aparținând de Asociația Sportivă CFR și coordonat de YO2BV - Adrian, funcționează în prezent și YO2KHV aparținând de Clubul Copiilor din oraș (coordonator YO2LFO - Valeriu) și YO2KJE - Clubul Copiilor din Zlatița (coordonator Valu - YO2LDC)

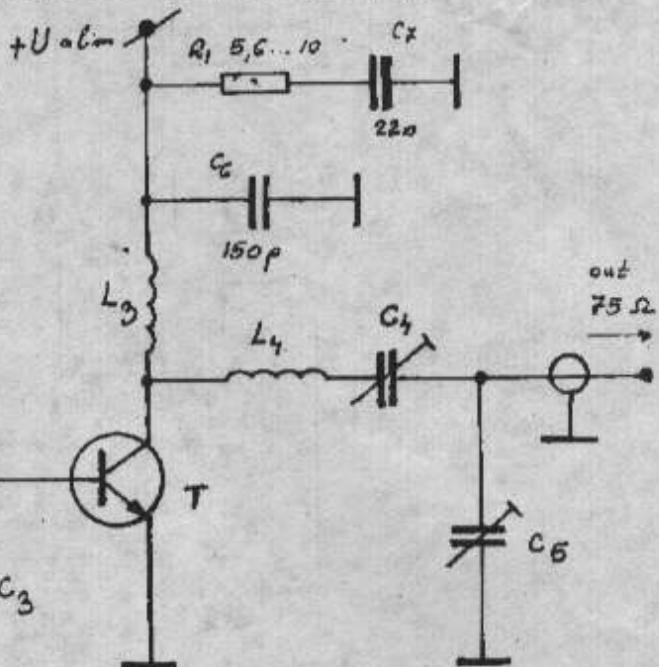
In ultima perioadă a anului trecut datorită defecțiunilor apărute la repetorul R3 de la Vârșet, multe stații YU au lucrat pe repetorul YO2V (R7x) de la Oravița sau YO2B (R1x) din Semenic. Este un lucru deosebit care ne bucură și care ajută la îmbunătățirea colaborării cu radioamatorii din țările vecine.

ETAJ FINAL ÎN CLASĂ C PENTRU BANDA DE 2 M

Schema electrică a etajului final prezentată în Fig.1 este binecunoscută radioamatorilor ce lucrează în UUS. Evident că valorile componentelor și parametrii amplificatorului depinde de tranzistoarele folosite.

Tabelul redă tensiunile de alimentare, puterile de intrare și ieșire, valorile capacitaților și datele constructive ale inductanțelor, pentru câteva tipuri de tranzistoare.

Traducerea și prelucrarea după Radiotekhnika 11/1987 a fost făcută de Carol - YO2LAS.

AMPLIFICATOR DE RF... ÎN CLASĂ "C"

Datele de construcție în funcție de tipul tranzistorului

TIP **	Uce (V)	Pout (W)	Pin (W)	C.1 (pF)	C.2 (pF)	C.3 (pF)	C.4 (pF)	C.5 (pF)	L.1 *	L.2 *	L.3 *	L.4 *
KT920A	12,6	2	0,3	4/20	6/30	47	10/40	10/40	2/7/0,5	7/5/0,5	2,5/7/1	5/7/1
KT920B	12,6	5	0,8	4/20	6/30	47	10/40	10/40	2/7/0,5	7/5/0,5	2,5/7/1	5/7/1
KT920V	12,6	20	6,6	10/40	10/60	2x47	8/60	8/60	0,5/6/1,5	6/4/0,5	2,5/7,5/1,5	4,5/7,5/1,5
KT920G	12,6	15	5	10/40	10/60	2x47	8/60	8/60	0,5/6/1,5	6/4/0,5	2,5/7,5/1,5	4,5/7,5/1,3
KT922A	28	5	0,5	4/20	6/30	47	10/40	10/40	2/7/0,5	7/5/0,5	2,5/7/1	5/7/1
KT922B	28	20	3,6	10/40	10/60	2x47	8/60	8/60	0,5/6/1,5	6/4/0,5	2,5/7,5/1,5	4,5/7,5/1,3
KT922V	28	40	10	10/40	10/60	2x47	8/60	8/60	0,5/6/1,5	6/4/0,5	2,5/7,5/1,5	4,5/7,5/1,5
KT922G	28	17	3,6	10/40	10/60	2x47	8/60	8/60	0,5/6/1,5	6/4/0,5	2,5/7,5/1,5	4,5/7,5/1,5
KT925A	12,6	2	0,3	4/20	6/30	47	10/40	10/40	2/7/0,5	7/5/0,5	2,5/7/1	5/7/1
KT925B	12,6	5	1	4/20	6/30	47	10/40	10/40	2/7/0,5	7/5/0,5	2,5/7/1	5/7/1
KT925V	12,6	20	6,6	10/40	10/60	2x47	8/60	8/60	0,5/6/1,5	6/4/0,5	2,5/7,5/1,5	4,5/7,5/1,5
KT925G	12,6	15	5	10/40	10/60	2x47	8/60	8/60	0,5/6/1,5	6/4/0,5	2,5/7,5/1,5	4,5/7,5/1,5
B3-12	12,6	3	0,3	4/20	6/30	47	10/40	10/40	2/7/0,5	7/5/0,5	2,5/7/1	5/7/1
B12-12	12,6	12	1,5	10/40	10/60	2x47	8/60	8/60	0,5/6/1,5	6/4/0,5	2,5/7,5/1,5	4,5/7,5/1,5
BLY87A	12,6	7,5	1	2,5/20	4/60	47	4/60	4/60	0,5/6/1,5	SF-2	2,5/6/1,5	4,5/6/1,5
BLY88A	12,6	16	2,7	2,5/20	4/60	47	4/60	4/60	0,5/6/1,5	SF-2	2,5/6/1,5	2,5/6/1,5
BLY89A	12,6	30	7	2,5/20	4/60	2x47	8/120	10/100	0,5/6/1,5	SF-2	3,5/6/1,5	1/6/1,5

* - Datele bobinelor + spire / diametru interior / diametru sîrmăi - toate în mm. din CuAg

** - Tipul tranzistoarelor sunt trecute în litere Latine

Aceste date sunt publicate în Radiotekhnika 11/1987 - după Funkamateur 1985/4

YO2LAS

DIPLOMA "YO - DXC - BC"

1. Diploma este instituită de către Comisia Județeană de Radioamatorism Bacău și se eliberează radioamatorilor care au realizat legături cu membrii ai YO DX CLUB, care își desfășoară activitatea de radioamator în județul Neamț.

2. Diploma se eliberează în 3 clase, fiind necesar a se realiza legături cu următorul număr de stații:

Clasa I-a 5 QSO; Clasa a II-a 4 QSO; Clasa a III-a 4 QSO

a. Stațiile de radioamator care au obținut toate cele 3 clase pot obține și clasa "MAESTRU" dacă condițiile prevăzute pentru clasa I au fost realizate în două benzi diferite atât în CW cât și în fonie. (in total 20 legături)

3. Diploma poate fi obținută în diferite benzi (de undescurte și ultra scurte) și moduri de lucru (CW, SSB, AM, FM

și mixt), fiecare variantă fiind cotată ca diplomă separată.

a. Pentru obținerea diplomei sunt valabile legăturile realizate după data de 1 ianuarie 1998.

4. Diploma poate fi obținută și de către stațiile de recepție în aceleași condiții.

5. Cererile pentru diplomă vizate de către doi radioamatori de emisie-recepție împreună cu QSL-urile pentru stațiile lucrate și mărci poștale în valoare de 2.000 lei, pentru fiecare variantă de diplomă, se vor trimite pe adresa:

Sicote Nicolae YO8GF; C.P. 28; R - 5500, Bacău 1

LISTA stațiilor active, membre ale YO DX CLUB, din județul Bacău: YO8GF, YO8QH, YO8RL, YO8AH, YO8ATT, YO8CRU, YO8KAN și YO8ROO

NOTA: Diploma este tipărită pe carton cretat, în două culori, în dimensiunile 203/297 mm.

AMPLIFICATOR DE PUTERE

Carol - YO2LAS din Pecica ne propune publicarea schemei electrice a unui PA ce utilizează circuitul hibrid BGY 43 și care lucrează și în banda de 2m. YO2LAS a ridicat această schemă după un amplificator industrial realizat de firma BOSCH. Deosebit de interesantă este schema de protecție. Punctul U1 servește ca punct de măsură dar poate fi folosit și pentru comanda blocării excitării etajului final.

Diodele D1

și D2 sunt diode PIN.

D1 - protejează intrarea receptorului pe durata emisiei.

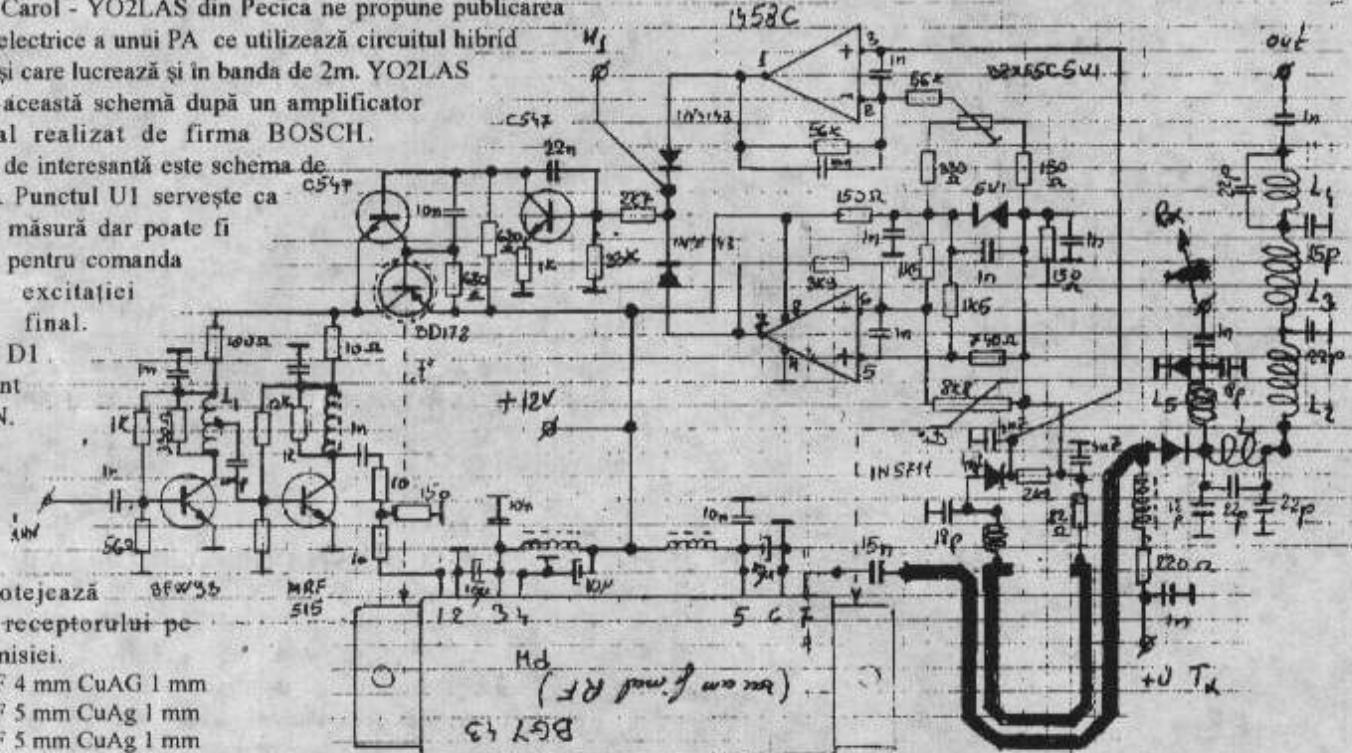
L1 - 2 sp F 4 mm CuAG 1 mm

L2 - 4 sp F 5 mm CuAg 1 mm

L3 - 4 sp F 5 mm CuAg 1 mm

L4 - 2 sp F 5 mm CuAg 1 mm

L5 - 3 sp F 4 mm CuEm 0,8 mm

MOARTEA TELEVIZIUNII PRIN CABLU

George Nicolaescu - YO9NG

Să o luăm de la "plebiscit". Toate statele dezvoltate în "broadcast", incluzând și țara noastră, până prin anii '80, au reușit să-și acopere teritoriul național cu un complex sistem de radiorele și emițătoare de televiziune. În general radiorelele erau echipate să "transporte" mai multe fascicole dublu-sens de informații. Fiecare fascicol putând să ducă un program de televiziune cu sunetul asociat + alte 8 căi de sunet multiplexate ori 1900 căi telefonice convenționale. Investiția a fost substanțială în echipamente, clădiri, surse de alimentare. De regulă rețea de radiorelele a fost implementată după studiul profilului teritorialui în aşa mod ca să se asigure radiovizibilitate între stațiile intermediare, acestea aplasându-se pe cote înalte ale reliefului și cu terminale în mai toate marile orașe ori zone de interes.

Din păcate, cele 12 canale de televiziune nu puteau să acopere coordonat teritoriul și din cauza convențiilor internaționale care prevăd ca să nu se radieze puteri mari peste granițe. Banda 4 și 5 UHF și VHF a mai adus un plus de canale dar, fiecare emițător poate difuza un singur program. În Anglia de exemplu ca și în țara noastră televiziunea națională de stat difuzează numai 2 programe "fabricate" de la un studio central ori studio regional.

Dezvoltarea comunicațiilor spațiale și scăderea prețurilor de cost al transmiterii via satelit a televiziunii a fost un revirement și a făcut posibil la schimburile internaționale de programe de televiziune. Subsidiar au scăzut și costurile instalațiilor individuale de recepție prin satelit a programelor de televiziune - noi radioamatorii reușind să "fabricăm" asemenea lucruri inclusiv chiar și LNC-urile. De prin ani '70 s-a inventat și "bropadcastul" prin cablu. Prima a fost tot Anglia și apoi restul lumii. Practic de la un centru care avea o arie de "parabole" se transmitneau multiplexat pe cablu coaxial zeci de programe la abonați. Costurile sunt destul de mari. Ponderea o deține lărgirea retelei și întreținerea ei.

Se punea întrebarea că ce face statul cu rețea de radiorele și emițătoare terestre? Tehnologia digitală a fost

răspunsul. Astfel începând cu anul 1998 Albionul rupe gheata. Concomitent cu informația analogică se poate transporta radiorele și apoi emite prin emițătoare terestre cunoscute fără nici o problemă și informație digitală. Din centrele regionale și subregionale prin centrul de sisteme se pot adăuga între 4 și 8 programe de televiziune. Abonatului i se pune la dispoziție o mică cutiuță neagră care se intercalează între antena de recepție terestră și borna de intrare a televizorului. Black - box -ul poate fi și te tipul "pay tv." care asigură receptia digitală contra - cost pe o perioadă definită, apoi trebuie să cumperi o altă cutiuță. Deci și problema abonamentelor a fost rezolvată.

Problema este 2K ori 8K mode recte 1705 x 6817 purtătoare de informații totul fiind în funcție de complexitatea condițiilor de recepție pentru a se evita interferențele între două emițătoare care transmit pe același canal. Totuși într-o arie de 60 Km (zona clasă de serviciu al unui emițător tv.) nu sunt probleme mari.

Deci, DTT - Digital terrestrial Television - este soluția cea mai ieftină la ora actuală de a difuza fără probleme până la 8 programe digitale inclusiv un program analogic clasic.

Din punct de vedere practic, după un sondaj serios, s-a aflat că degeaba ai zeci de programe pe "cablu", telespectatorul nu le poate viziona pe toate din lipsă de timp. Toți chestionați au afirmat că 8 programe sunt pe săturare. Cine vrea mai multe să-și cumpere "lighiane" ori să rămână la cablu și cu al lui cost.

Regie de radiocomunicații din România îi recomandăm să se aplece asupra soluției englezesti, astfel își va acoperi costurile, va avea și un profit substanțial, astăzi având un singur beneficiar de bază TVR, deschizând porțile și pentru televiziunile private. Dacă le numărăm pe cele mai semnificative și mai vizionate: Antena 1, PRO TV, Prima TV, TELE 7abc, ACASA, tot mai rămân libere posibilități și pentru alte 3 televiziuni private care doresc o acoperire națională, fără intermediarea a celor multe societăți de distribuire prin cablu.

De calitatea să nu mai vorbim. Una e să ai personal

Solutia GB-1998

Bibliografie:

TV B Europe4 - Europe's television technology newsmagazine; 12/1997

ETS 300 744 March 1997 Digital Video Broadcasting

Cum au rezolvat-o englezii folosind rețea BBC de stat: O posibilă soluție pe baza studiourilor TVR și a rețelelor existente din proprietatea Ministerului Comunicațiilor - R.A. Radiocomunicații.

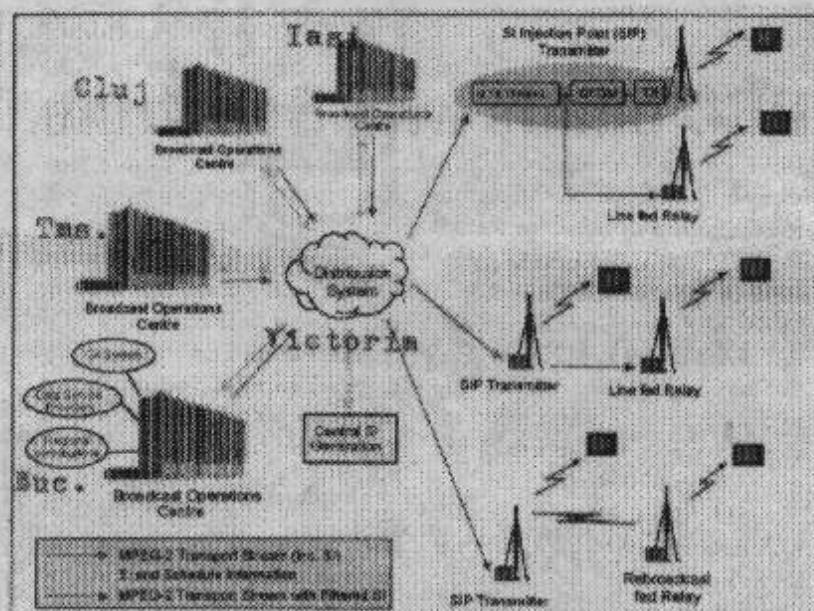
N.red. Problema televiziunii pe cablu pentru noi are și alt aspect. Este vorba de perturbațiile și interferențele pe care această le produce în banda de 2m. Chiar în articolul de mai sus se vede modul defectuos în care s-a "încropit" în multe localități rețelele de cablu. Iată în acest sens o sesizare pe care federația noastră a înaintat-o la Inspectoratul General de Comunicații.

FEDERATIA ROMANA DE RADIOAMATORISM

P-O-Box 22-50 R-71.100 București

Tel/fax 315.55.75

Nr:08/26.01.1998

superclificat, dotări, independență energetică și alta să exploateze rețelele de cablu cu personal format "după ureche", cablul ce este vulnerabil la factori meteo și uman, să nu poți contifica și incasa abonamentele, etc,etc.

Folsindu-se televiziune terestră (retelele și emițătoare) se exclude și "pirateria", deci se asigură plata corectă a copyright - ului.

O țară ca Anglia care a avut prima difuzare permanentă a televiziuni încă din ani 40, o țară dezvoltată din toate punctele de vedere, credeam că nu de pomană a făcut această bresă în "broadcast".

Mulți care și-au aruncat antenele de pe casă o sară în sus. Iarăși antene, iarăși cablu, iarăși acoperișuri deterioorate? Un nu categoric. Tot au plătit cu bani grei cablarea blocurilor. În fiecare bloc o singură antenă și un amplificator va face distribuția programului de TV emis de emițătorul ce deserveste zona. Si la casele particulare cablate nu sunt probleme. O antenă la mai multe case e deosemenea ceva facil.

Ca un exemplu. În clădirea în care locuiesc există în funcțiune o instalație de antenă colectivă.

Când au venit cei de la "cablu" nu au mai trebuit să instaleze o altă rețea. Să-i injectat direct semnalul în instalația existentă, astfel încât având programele receptiionate terestru și programele oferite de societatea de cablu. Costurile au fost minime, astfel suntem dintre puținii care avem cinci programe terestre venite de peste graniță și încă 25 programe din cablu.

Totuși soluția engleză este ceva extraordinar și aș prefera-o.

Către,

INSPECTORATUL GENERAL DE COMUNICAIȚII

In atenția

Domnului Director General Iana Bogdan Cristian

Vă rugăm să ne sprijiniți în rezolvarea unei probleme tehnice de foarte mare importanță pentru activitatea federației noastre.

Este vorba de perturbațiile create în banda de radioamator, cuprinsă între 144 și 146 MHz, de subpurtătoarele de sunet din sistemele de televiziune pe cablu. Aceste perturbații continute și cu un nivel inaceptabil, blochează pur și simplu numeroase canale, cum ar fi de exemplu, cele din jurul frecvenței de 145.750 kHz.

Astfel, repetătoarele noastre, ce lucrează conform standardelor internaționale în jurul acestei frecvențe, devin inoperabile.

Situatia este din pacate generală, ascunzându-ne perturbații fiind întâlnite atât în București cât și în Constanța, Cernavodă, Arad etc.

Asigurindu-vă că federația noastră face eforturi pentru ca parametrii tehnici ai stațiilor de radioamator să se încadreze în normele stabilite prin Regulamentul de funcționare al Serviciului de Amator din România, iar traficul nostru să nu deranjeze alte servicii, vă rugăm să ne sprijiniți în protejarea benzilor de radioamator și să solicitați societăților de CATV, renunțarea la purtătoarele de sunet din banda 144 - 146 MHz (canal - S6).

Aceasta, întrucât se dovedește practic că sistemele CATV nu pot asigura nivele reduse de radiații.

Vă mulțumim mult pentru sprijinul permanent acordat activității noastre.

Președinte de onoare
Grile de divizie, Ministrul de Stat
Nicolae Popescu

Secretar General
ing.V. Ciobăniță

DIVERSE

- RCJ Olt și-a schimbat sediul în Str. Drăgănești nr.35, Slatina tel. 049/433.683.

- În ziua de 4 aprilie la Gurahonț Arad va avea loc o întâlnire a radioamatatorilor în cadrul căreia se vor organiza:

- Simpozion cu tema "Ion Buteanu - martir al Zarandului",
- Concurs de electronică pentru elevii județului.

Tematica a fost transmisă tuturor cluburilor interesate.

- Demonstrații de trafic radio în US și UUS.
- Aplicații demonstrative pe calculatoare.
- Prezentarea cărții "153 montaje practice". Info la YO2CKM/YO2KEP sau YO3APG. YO2KEP este pe 3.700 kHz miercuri și joi. Frecvențe locale UUS: 144,175; 144,250 sau 145,425 MHz.

SURSA DE TENSIUNE CU LIMITAREA CURENTULUI DE IESIRE

Ing. Șerban Naiuc - YO3SB Redactor - Șef revista TEHNIMUM

Montajul prezentat in figura 1, este o aplicatie tipica a circuitului integrat BA 723 utilizat ca stabilizator de tensiune si care utilizeaza ca artificiu pentru limitarea curentului de iesire.

Circuitul integrat poate livra un curent de sarcina de cel mult 80 mA, datorita puterii disipate care, la o valoare mai mare a curentului debitat l-ar distrugere. De aceea este necesara utilizarea unui tranzistor extern. Modul tipic de conectare a acestuia este prezentat in figura 2. In cazul nostru se utilizeaza o conexiune Darlington realizata cu T₁ si T₂.

Tipurile de capsule si semnificația pinilor circuitului integrat BA 723 sunt date in figura 3. Vederile sunt de sus (top view). Se observa că C.I. in capsula TO - 100 nu are pinul Vz (ne utilizat in montajul nostru), care reprezinta practic pinul V_{out} cu care se insera o dioda zener de 6,2V. Aceasta se poate monta in exteriorul capsulei, cu catodul spre pinul V_{out} al C.I.

Deci tranzistorul extern (respectiv conexiunea Darlington) ca element de reglare este necesar cand se doreste un curent de iesire mai ridicat. Dacă factorul de amplificare in curent (β) este suficient de mare se poate obtine un curent de sarcina foarte mare, care poate depasi 5A. La conexiunea Darlington factorul de amplificare in curent este egal cu produsul factorilor de amplificare ai celor doua tranzistoare constitutive. Tranzistorul T₁ este prevazut cu radiator de răcire.

Transformatorul trebuie sa livreze in secundar o tensiune alternativa de 24-28V/1,5A. Tensiunea continua de la iesirea din puntea redresoare (pinii 11, 12 ai C.I.) nu trebuie sa depaseasca 30V (respectiv 40V pentru C.I. de tip BA 723C); aceasta tensiune necontinua este egală, in gol, cu tensiunea alternativa furnizata de secundarului transformatorului înmulțită cu 1,41. S-a neglijat căderea de tensiune pe diodele din punte. Puntea redresoare este de tip 3PM1.

Cu ajutorul divizorului R1, R2 (de valori egale) tensiunea de referinta de la pinul 6 al C.I. de 7,15V este divizata cu 2 si aplicata la pinul 5, intrarea neinversoare (+).

Mentionam că notația pinilor este dată pentru capsula TO -116 și în paranteză pentru capsula TO -100.

In vederea alegarii curentului de scurtcircuit se comută rezistoarele R4, R5 și R6 cu ajutorul comutatorului K. Valoarea rezistențelor este determinata cu relația: $R (\Omega) = 0,6/I_{sc}(A)$.

Curentul de scurtcircuit va fi in acest caz succesiv de 1,5mA (poziția 1 a comutatorului K), 150mA (poziția 2 a comutatorului) și 1,5A (poziția 3); rezulta valoare R6 = 40ohm, R5 = 4ohm și R4 = 0,4ohm. S-au ales cele mai apropiate valori standardizate, care sunt trecute pe schemă.

Valoarea tensiuni de iesire se regleaza cu ajutorul potentiometrului liniar P.

Cablagul montajului (față placată și cea plantată) este dat in figura 4.

BIBLIOGRAFIE:

- 1) Catalog Circuite Integrate Liniare - I.C.C.E.- Băneasa, 1987;
- 2) Revista Le Haut - Parleur, nr. 1977/ 1990;
- 3) Circuite integrate liniare. Aplicatii - M.Ciugudean, V.Tiponuș s.a., editura Facla, Timisoara, 1986;
- 4) Electronică aplicată cu circuite integrate analogice. Dimensionarea - M.Ciugudean, T. Mureşan s.a., Editura de Vest, Timisoara, 1991.

CAUT: A412, YO8DHD Cristian - tlf. 031/532.924

CAUT: A412, YO3GSK - Marian - tlf. 01/614.28.78

OFER: TS 820, YO7DEO - Cristi - 051/129.532

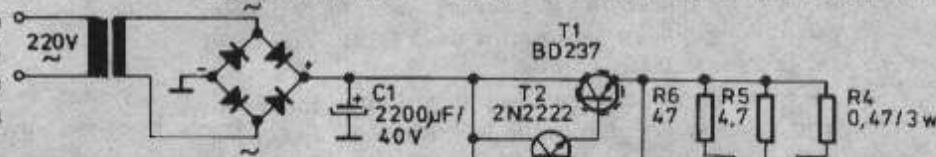

Fig. 1

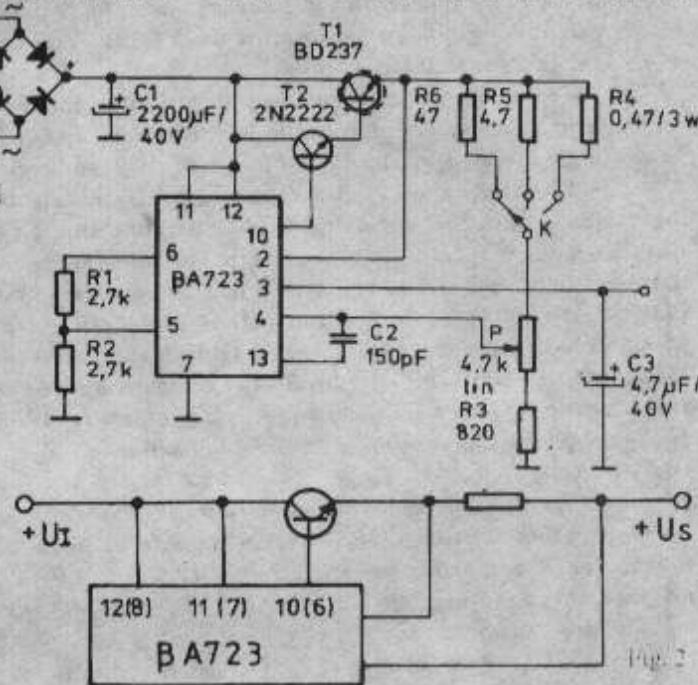
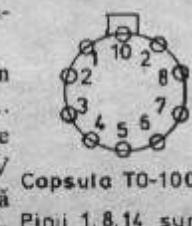

Fig. 2

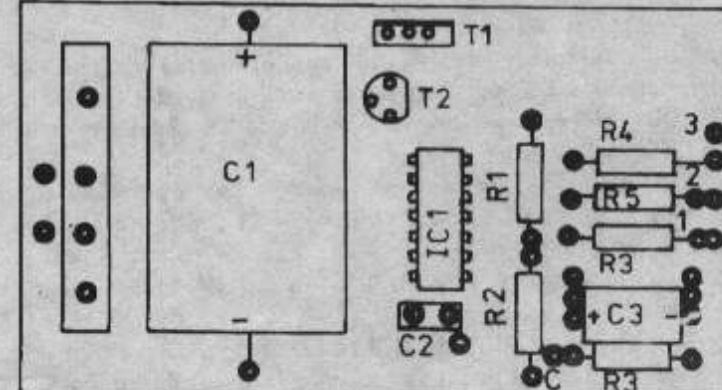
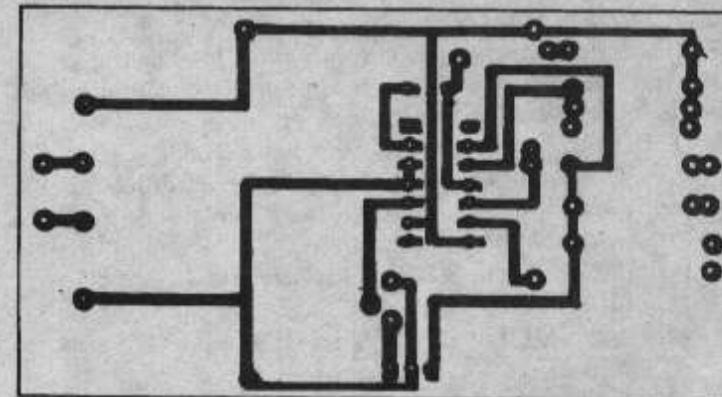
Capsula TO-100

Capsula TO-116

Pinii 1, 8, 14 sunt NC (neconectați)

SEMNIFFICATIA PINILOR

2(10)	Limitare de curent
3(1)	Sens de curent
4(2)	Intrare inversoare (-)
5(3)	Intrare neinversoare
6(4)	V ref
7(5)	V _{s-}
9(-)	V _z
10(6)	V _{out}
10(7)	V _c
12(8)	V ₊
13(9)	Compensarea frecventei

OFER: Pentru TS 450/850 Kenwood: DSP 100, Microfon MC60A, Filtre YK 88 SN (SSB 1,8 kHz), YK 455 CN (CW 250 Hz), Difuzor Exterior - SP 23, Alimentator 13,8V/23A -PS 23.

YO3DLL - Liviu - tlf. 092/200.363 sau 01/777.62.63

BĂTĂLIA PENTRU VIATĂ

In dorință de a prezenta căt mai multe întâmplări în care radioamatorii YO, a ajutat la salvarea de vieți omenești, prezentăm câteva rapoarte întocmite cu ani în urmă de: YO3RF, YO3LX și YO3AC și adresate M.P.Tc.

Mentionăm că în Regulamentul de Radiocomunicații privind activitatea radioamatorilor din R.S. România, care a fost valabil în perioada 25 aprilie 1972 - 02 iunie 1992, se preciza:

"Solicitarea de medicamente din străinătate prin intermediul stațiilor de radioamatori este permisă numai când medicamentul respectiv este necesar pentru efectuarea unui tratament de urgență și nu se găsește în țară. În acest sens, traficul radio respectiv se va începe numai după obținerea avizului favorabil din partea Direcției generale farmaceutice din cadrul Ministerului Sănătății. În cel mult 3 zile, radioamatorii români care iau parte la asemenea acțiuni vor trimite o informare detaliată la Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor."

Notă,

Subsemnatul George Craiu, radioamator de emisie recepție cu indicativul YO3RF, vicepreședinte al Federației Române de Radioamatorism, în perioada 12.06. - 15.07.1975 am finit o legătură regulată (la interval de 1/3 zile) prin radio, cu stațiile de radioamatori:

ZSIUD - Ulli Dehning și ZSIIT - Dr. F. van Greunen ambii din Cape Town - Rep. Sud Africand, prin care am putut obține informații privind starea sănătății lui DIACONU SEVER - YO4WU inginer și radioamator din Galați, care a fost operat la inimă în spitalul GROOTE SCHUUR, de către Dr. Marius Bernard.

Aceste informații au fost puse benevol la dispoziția familiei Diaconu (mamă și fiu), constituind un gest umanitar.

Radioamatorii italieni, prieteni ai ing. Diaconu, prin contribuție colectivă au suportat cheltuielile de călătorie cu avionul pentru el și soție, în timp ce radioamatorii din Sud Africa au suportat cheltuielile de operație, spitalizare și întreținere pe toată perioada sederii în Cape Town.

Anexat prezintă traducerea unui articol apărut într-un ziar local despre acest caz și apelul pentru constituirea fondului de ajutorare, lansat de președintele secției radioamatorilor din orașul Cape Town, Dr. Ulli Dehning, ZSIUD.

O acțiune umanitară, demonstrând solidaritatea și prietenia dintre radioamatorii din toată lumea, care merită să fie cunoscută și apreciată.

Ing. G. Craiu YO3RF București, 12.08.1975

FONDUL "INIMA LUI YO4WU"

12 iunie 1975

Dragă OM/YL !

Săptămâna aceasta radioamatorul YO4WU care ne vizitează, urmează să fie operat la inimă în spitalul GROOTE SCHUUR aici în Cape Town.... Aceasta este SEVER DIACONU din Galați - România.

S-a inițiat un fond prin care se face apel către toți radioamatorii ZS (Rep. Sud Africă N.T) pentru a-l ajuta în situația lui dificilă.

Dacă ați dori să contribuviți, vă rog să trimiteți donația Dvs. la:

FONDUL "INIMA LUI YO4WU"

% S.A.R.I. (Sediul Central al Asociației Radioamatorilor din Sud Africa) P.O.Box 3911 CAPE TOWN 8000

Al Dvs. sincer

ss. Ulli Dehning, ZSIUD

Președintele Filialei din Cape Town.

Tradus. Ing. G. Craiu YO3RF 12.08.75

Un Român în Cape Town așteaptă o operație la inimă

Un român, Dl. SEVER DIACONU, de 40 ani, urmează să fie supus unei operații la inimă în cursul acestei săptămâni la spitalul GROOTE SCHUUR.

Dl. Diaconu și soția lui au sosit în Sud Africa din România pe data de 1 iunie pentru operație care urmează să o facă echipa de la GROOTE SCHUUR. După o serie de examinări preliminare, săptămâna trecută i s-a permis să părăsească spitalul pentru week-end.

Dl. Diaconu este radioamator și cu ajutorul unui prieten radioamator din TAMBOERS KLOOF, Dl. U. DEHNING, a reușit să comunice (prin radio N.T.) cu prietenii pe care îi cunoaște din Europa

Un purtător de cuvânt al spitalului a descris ieri condiția în care se găsește Dl. Diaconu ca "foarte bună". Nu se știe încă cine îi va face operația. Prof. CHRIS BARNARD este în Europa. Dr. MARIUS BARNARD nu a putut fi găsit ieri

Articol apărut în ziarul local 12.6.75

Întâmplarea face zilele acestea mai exact pe 19 ianuarie, un fax primit de la Doru YO4BZC, ne anunță printre altele : "Fostul YO4WU - Diaconu Sever, care încă dinainte de Revoluție, trăia în Carolina de Nord - SUA este S.K. !

În ultimul timp a lucrat cu indicativul KM 4 WI. Este o veste care întristează, acum la început de an, atât radioamatorilor gălățeni cât și pe toți Hamii YO care l-au cunoscut.

Dumnezeu să-l odihnească!

INFORMARE

Obiect: Procurare medicament de la radioamatori străini, pentru o urgență.

In conformitate cu prevederile "Regulamentului de radiocomunicații privind activitatea radioamatorilor din R.S. România", vă aduc la cunoștință următoarele:

Miercuri 12.01.83 UTC 18.31, pe frecv. 3684 KHz, YO4COM (Săveanu Mariana) a lansat un semnal de alertă, cu privire la un caz grav de boală a unei colege de institut, ADAMIU CARMEN, internată la Spitalul Clinic Fundeni. Clinica Hematologie, saloanul 310, casătorită, în etate de 30 ani, mamă a unui copil de 2 1/2 ani; diagnosticul: Maladie "HOTKIN", necesitând extrem de urgent medicamentul CARYOLOSINE, 12 fiole. Pe frecvență și în această problemă au intervenit: YO8ATT, YO4CT și YO4WU. (Diaconu Sever), ultimul angajându-se să solicite medicamentul pe calea undelor, după ce subsemnatul voi obține:

- rețeta pentru medicament;

- negația Ministerului Sănătății, cu privire la existența lui în țară.

Joi 13.01.83 m-am deplasat la Clinica Hematologie din Spitalul Fundeni și apoi la Ministerul Sănătății, obținând rețeta și negația, informând de aceasta telefonic pe YO4WU.

La UTC 16.59, pe 3650 KHz YO4WU ne-a informat - pe mine și pe YO4COM că stațiile G3TRK și G4REL s-au oferit să caute medicamentul, fiind necesară o conformare a CRUCH ROSII A.R.S.R. către CRUCEA ROSIE A MARII BRITANII, asupra necesității medicamentului.

Vineri 14.01.83 m-am deplasat la CRUCEA ROSIE A.R.S.R. str. Biserica Amzei nr.29, bucurându-mă de largul concurs a tovarășei Dr. Elena Adăscăliței, din conducere și a tav. Ciută, șef relații externe. La ora II CFR s-a transmis la Londra telexul

respectiv, și la 13.50 CFR s-a primit răspuns, că medicamentul nu figurează în nomenclatura medicamentelor din Marea Britanie.

La UTC 12.31 pe 7055 KHz am informat pe YO4WU, care s-a decis să se adreseze unor radioamatori francezi.

Sâmbătă 15.01.83 UTC 18.00 pe 3684 KHz YO4WU a comunicat că mai mulți radioamatori francezi s-au oferit să trimită medicamentul, dar în final s-a căzut de acord că acesta va fi trimis gratuit de F5JF, Jean Felix, care are farmacie chiar în incinta aeroportului ORLY.

Duminică 16.01.83, ora 12 CFR, YO4WU mi-a comunicat telefonic că medicamentul a fost expediat cu cursa TAROM RO 212 cu un pasager român, astfel că la ora 16.40 (când a aterizat avionul) medicamentul a sosit. Am fost chemat în vama și mi s-au înmânat 2 pachete a 6 fiole cu CARYOLISINE, medicament produs în Franța.

La 18.01 UTC am comunicat lui YO4WU și YO4COM asupra sosirii medicamentului.

Luni 17.01.83 ora 18.30 CFR am înmânat medicamentul tovarăsei Adamiu Carmen, care - copleșită de emoție - a mulțumit din inimă radioamatorilor români și străini, pentru excepționala faptă.

La UTC 06.10, pe 14110 KHz urma să întâlnim pe F5JF, pentru a-i comunica sosirea cu bine a medicamentului. În locul lui s-a prezentat HB9CKN, Noel, animator al acțiunii și care a tînuit legătura cu CRUCEA ROSIE INTERNATIONALA din Geneva, căruia i-am mulțumit în numele tuturor. O vom face și în scris

București, 17 ianuarie 1983

INTOCMIT:
Vasilescu Raul, YO3LX

INFORMARE

Subsemnatul Ing. Giurgea Andrei - radioamator autorizat cu indicativul YO3AC, președintele comisiei centrale competiționale de unde scurte din cadrul Biroului federal al F.R.R. și coordonator al rețelei naționale de radiourgență aduc la cunoștință următoarele:

La ședința rețelei din ziua de 30 iulie 1982 șeful R.C.J. Prahova Gheorghe Cimpeanu YO9ASS a transmis un mesaj din partea radioamatorului Aurel Moise YO9YE. Aceasta a anunțat că la Spitalul din Ploiești se găsește muncitorul Ioniță George în vîrstă de 31 ani, în stare de inconștiență cu diagnosticul post-operatoriu hemoragie digestivă. Pentru a-l menține în viață i se înlocuise 11 litri sange donat de colegii de serviciu.

Pentru a opri hemoragia care-i punea viața în pericol erau necesare 30 fiole de căte 5 ml TAGAMET sau CIMETIDINA.

In urma apelului difuzat prin rețea au fost găsite tablete de Tagamet, de către Ciocan Mircea YO9CZL, dar acestea nu puteau fi administrate dată fiind starea de inconștiență a pacientului. Având în vedere starea sa desperată și faptul că nimici nu a putut găsi fiole, radioamatorul Francisc Grunberg YO4FX din Constanța a lansat un apel de ajutor în banda de 20 metri telegrafie. Acest apel a fost recepționat de radioamatorul Kurt Langa DL4KK domiciliat în Kronenberg Strasse 98, 5100 Aachen, R.F.G. care imediat a transmis apelul serviciului de coordonare aeriană a Crucii Roșii din Bonn, cu adresa

Flugdionstleitstelle D.R.K. Frisdrich Ebert Allee 71
5300 Bonn Rh

Dispecerul de serviciu Dl. Josbecher a reușit să procure încă în acea seară 3 pachete a 10 fiole Tagamet pe care împreună cu o factură indicând valoarea de 139,35 DM, le-a trimis la Frankfurt, la sediul companiei aeriene Lufthansa, având pe subsemnatul destinatar. Pachetul a fost predat la aeroportul de la Frankfurt comandantului de avion TU-154 Dumitru Paraschiv care în ziua de 31.07.1982, orele 15.35 l-a depus la biroul de informații al aeroportului Otopeni.

Între timp, prin grija tov. Hincu Hristache YO3YO și a săiei sale, precum și a lui Josef Păduraru YO3JJ, dispecerul aeroportului fusese informat de sosirea medicamentelor.

De la biroul de informații, pachetul a fost preluat de comandantul Nicolae Trifan venit din cursă de la Constanța și predat lui Iosif Păduraru la domiciliu. De acolo, ele au fost aduse la domiciliul subsemnatului de către Gheorghe Florescu YO3ANW. Între timp, am luat legătura telefonic cu Gheorghe Cimpeanu de la Ploiești pentru a discuta modul de transportare căt mai rapidă a medicamentelor la Ploiești. Gheorghe Cimpeanu a declarat că dimineată pacientul și-a recăpătat cunoștința și astfel au putut să-i fie administrate tabletele găsite în seara precedentă.

Că atare, s-a convenit ca medicamentele să fie preluate în ziua de luni 2 august 1982 de către Aurel YO9YE și transportate la Ploiești. Acest lucru a fost confirmat într-o convorbire telefonică cu Aurel Moise în seara zilei de 01 august 1982.

In dimineața zilei de 1 august orele 08.30 UTC am avut o legătură cu DL4KK din Aachen căruia i-am confirmat primirea medicamentelor care au salvat viața lui Ioniță George și i-am mulțumit pentru eforturile depuse în procurarea medicamentelor.

Această legătură fusese convenită în seara zilei de 31 iulie 1982 cu ocazia unei legături stabilite de YO4PX, dar care nu s-a putut desfășura în bune condiții datorită condițiilor de propagare nefavorabile.

In dimineața zilei de 2 august 1982, lui Aurel Moise i-au fost predate:

- 3 cuti cu căte 10 fiole de 5 ml TAGAMET
 - 3 exemplare indicații de întrebuițare
 - 1 factură emisă de ALEXANDER - APOTNEKE din Frankfurt
- 02 august 1982

DIPLOMA CITTA DI RIMINI

Sunt măcesare QSO/recepții cu stații din Rimini, după 01 ianuarie 1998, în US și UUS folosind orice mod de lucru.

Stațiile YO au nevoie de 10 qso/recepții în US și 5 QSO/recepții în UUS.

Pret: 10 IRC sau 7\$. Award Manager: Sezione ARI di Rimini - P.O.Box 39 - 47900 Rimini (RN).

CONCURSURI

27 februarie / 01 martie CQ WWDX 160 Meter SSB Contest

28 februarie/01 martie REF - French SSB Contest

28 februarie / 01 martie UBA CW Contest

Fidelitate

Nu pot să uit culoarea aramie.

Pe care o aveai când te-am luat

Nici seara, când, cuprins de bucurie

Cu grija te-am întins, te-am măsurat.

Pilonul, el ar trebui să spună

De căte ori pe zi te-am acordat.

Te lăudau amicii că ești bună

Cunoș vecini care nu te-au iertat.

Având izolatori de calitate

În sferturi și optimi ai tot vibrat.

Dar anii, ce nu iartă, din păcate

Așa cum e firesc, te-au oxidat.

Când și-a ieșit în cale într-o noapte

Un QRN și apoi te-a dat de-a dura,

Pe mine m-au cuprins fiori de moarte...

Și-am refăcut a doua zi sudura.

Chiar dacă nu mai "tragi" așa de bine

Atâtă timp căt pot să te acordez

Ei pentru alta nu renunț la tine,

Iubita mea antenă - te păstrezi!

Prof. Paul Nieușor -- YO2CKM

CUPA " 1 DECEMBRIE 1918" editia 1997

a. Seniori

1. Alex Pănoiu	YO9HP	14.112
2. Mircea Rucăreanu	YO4SI	11.584
3. Andrei Giurgea	YO3AC	11.121
4. Nicu Udăteanu	YO3BWK	10.850
5. Georgel Smocot	YO8DHC	10.428
6. Mihai Zamoniță	YO2QY	9.982
7. Kaszle Zsolt	YO5QBP	9.960
8. Francisc Szabo	YO2ARV	9.548
9. Adrian Stănescu	YO3AV	9.408
10. Ioan Protopoescu	YO8FR	8.852
11. Constantin Alex	YO9AFT	8.400
12. Robert Gerber	YO8BPY	8.340
13. Adrian Kelemen	YO2AQB	8.064
14. Emil Canciu	YO5BET	7.200
15. Asofie Eugen	YO8BGD	7.192
16. Marcel Năstase	YO7LHA	6.642
17. Mihai Dorobanțu	YO4CBT	6.264
18. Doru Zaslo	YO2AMU	6.102
19. Ovidiu Burducea	YO9XC	6.016
20. Anton Chirculescu	YO9FL	5.670
21. Adrian Chivu	YO8SAC	5.508
22. Szabo Ioan	YO6MK	5.050
23. Mărtoiu Alex.	YO7AKY	4.930
24. Mihuță Stelică	YO8BDQ	4.872
25. Jelescu Cristian	YO8RHQ	4.760
26. Baru Munteanu E.	YO8AEU	4.708
27. Gabriel Biro	YO6JN	4.480
28. Captaru Vasile	YO/UR5YBC	4.464
29. Vasile Preuțescu	YO8CKR	4.422
30. Udrea Costel	YO4ZF	4.400
31. Joldeș Traian	YO2BEO	4.050
32. Liviu Petrea	YO2LAU	4.020
33. Vanyi Istvan	YO5OFJ	3.504
34. Altman Alex.	YO2CLK	3.360
35. Nicu Nacu	YO8BGE	3.248
36. Vasile Oceanu	YO3NL	2.552
37. Grigore Eduard	YO6AVB	2.392
38. Babici Marin	YO5PBV/P	2.184
39. Tenkei Zoltan	YO5CMW	2.080
40. Szabo Carol	YO3RU	1.900
41. Niculeț Aurel	YO4RSS/P	1.800
42. Vizauer Ferdinand	YO5YJ	1.512
43. Rădulescu Paul	YO4FRP	1.496
44. Adrian Voica	YO2BPZ	1.386
45. Nieu Ciocârlan	YO9LG/P	1.160
46. Tărnovan Teodor	YO8CIY	1.102
47. Titel Itigan	YO9AHX	688
c. Junioiri .		
1. Orza Emma	YO2LLG	10.956
2. Neagu Constantin	YO4US	4.554
3. Coposescu Viorel	YO3BFE/P	4.092
4. Craicu Gheorghe	YO9BQW	3.840
5. Melnicof Vasile	YO9IAB	3.782
6. Chisăliță Radu	YO8SXX	3.480
7. Boda Francisc	YO6XB	3.416
8. Blendea C-tin	YO7CZS	3.286
9. Vasile Cărstea	YO9BSY	3.136
10. Izabela Manolescu	YO8SMI	3.016
11. Luca Florin	YO6PFL	2.050
12. Sorin Crișan	YO2LLL	1.872
13. Ruse Andrei	YO3GRE	644

Lipsă LOG: YO2AQO; YO3AMM,
YO3FSU/P, YO5OHY, YO5TP, YO6ODN,
YO8SSV; YO9FQT.

b.Stații club

1. R.C.J. Brăila	YO4KAK (op. 4ATW; 4WA)	11.648
2. R.C.J. Argeș	YO7KFA/P (op.7FO; 7GNL)	10.304
3-4. Club Elevilor Pucioasa	YO9KPP (op. 9AGI; 9FJW)	10.240
Rad. Univ. Brașov	YO6KEA (op. 6AWR)	10.240
5. Rad.A.S. Aerostar Bc.	YR8A (op. 8AXP; 8RIJ)	8.468
6. R.C.J. Alba	YO5KDV (op5AXI; 5CEA)	8.328
7. R.C.J. Constanța	YO4KCA	7.192
8. Club. Elevilor Câmpina	YO9KPD (op. 9IF; 9GJX)	6.180
9. Palatul Copiilor BU	YO3KWW (op. 3GJQ, 3BPF)	4.700
10. Clubul Copiilor Dej	YO5KLP (op. 5AHG)	4.680
11. R.C.J. Teleorman	YO9KPM (op. 9BVG ; 9CSJ)	4.440
12. Rad. Fetești	YO9KRK(op. YOGNC, 9GIB)	4.096
13. Clubul Elevilor Năsăud	YO5KDZ (op.5COG ; 5CQI)	3.584
14. Palatul Copiilor BT	YO8KGM (op. 8BMQ ; 8RDT)	2.800
15. Rad. Gurahonț AR	YO2KEP (op. 2CKM ; 2CGU)	2.784
16. R.C. Sighetul - Marmației	YO5KAP (op. 5AUU ; 5AAA)	1.564
17 Clubul Elevilor Brăila	YO4KRF (op. 4FJG, 4GEZ)	408
18. Rad. ARO C. Lung Muscel	YO7KFC/P (op. 7BBE, 7BEM)	396
19. Rad. "Negru Vodă" C. Lung	YO7KYT (op. 7DEC, 7CZY)	340

Log control: YO0U; YO2BV; YO2CJX ; YO2KJG; YO2LIM; YO3JW;
YO3LX; YO3FWC; YO4HW, YO4GDP; YO5AVN/3; YO5DAS; YO5OAZ;
YO5OHO; YO6UO; YO6FUE; YO7BUT; YO7AOT; YO8SS; YO8CRU; YO8KGP;
YO9AFT; YO9FBO

Au solicitat Diploma 1 Decembrie 1918 și indeplinesc condițiile pentru eliberarea acestia, următoarele stații: YO2ARV; YO2AQB; YO2AMU (1.000lei); YO3AV; YO3BFE; YO3GRE; YO4US; YO4RSS; YO5CMW; YO6XB; YO6PF; YO7AKY; YO8A; YO8AEU; YO8BGD; YO8BGE; YO8BPY; YO8DHC; YO8SAC; YO9LG; YO9AHX.

Arbitri: YO3APG, YO3LF

DIVERSE

= Cea de a 9-a ediție a Campionatului Mondial de Radiogoniometrie de amator, se va desfășura în Ungaria la Nyiregyhaza în perioada 1-6 septembrie 1998.

Organizatorii ne comunică următoarele prețuri informative:

200 \$/persoană întreținere completă; 15 \$/persoană - transport dus intors la Budapesta; 15\$/persoană - banchet de inchidere.

Inscrieri până la 31 martie 1998.

= Asociația Radioamatorilor Feroviari FIRAC (Federation Internationale des Radioamateurs Cheminots) ne informează prin Emil Lutgen - LX1LE și Roger von Sehlen - DF9XI, că intenționează să organizeze începând din 1998 un concurs de UUS, intitulat:

FIRAC VHF SSB Contest

Editia din acest an va avea loc în ziua de 20 iunie între orele: 12.00 - 17.00 utc.

Freevențe: 144.150 - 144.400 kHz numai SSB.

Poate participa orice stație de emisie și recepție.

Apel: CQ FIRAC Contest

RS + nr.QSO (001) și locator. Stațiile FIRAC transmit și "FIRAC".

Punctaj: 1 pt/km.

Multiplicator: numărul de stații FIRAC diferite lucrate.

Scor: puncte QSO-uri x Multiplicator

Logul va conține: ora, indicativul stației lucrate, RS + nr. QSO - transmis, RS și nr.QSO - recepționat, locator, puncte, multiplicator. Logul va fi semnat și va conține adresa, locatorul propriu și scorul final. Logurile se vor expedia până la 10 iulie 1998 la Emile Lutgen - LX1LE, 11 rue Nangeroni, L-4758 Petange sau E-mail LX1LE@compuserve.com.

Primele 5 stații primesc diplome.

Pentru obținerea clasamentului se va expedia SASE + 1 IRC

Se poate solicita și "FIRAC AWARD", dar în acest caz se vor anexa și 10,- SFR.

Asociațiile de radioamatori membre FIRAC sunt: ARABiH; ARI; BFRA; ERAU; FRR; HRS; MARSZ; PZK; RAAG; REP; RSGB; RSM; SZR.

În YO sunt numeroși membri FIRAC, iar dl. ing. Teo Grădinaru - YO6BKG este chiar vicepreședinte al acestei cunoscute organizații internaționale de radioamatori.

OFERTA ESTE VALABILĂ LA DATA APARIȚIEI !
PENTRU RELAȚII VĂ RUGĂM TELEFONAȚI SAU FAX (01) 659.50.72
RADIO COMMUNICATIONS & SUPPLY (RCS) SRL
VĂ AȘTEPTĂM !

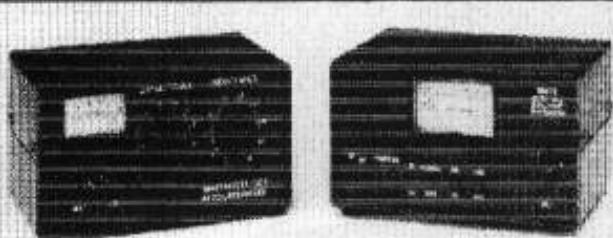
FEBRUARIE, LUNA KIT-URILOR !

Firma TEN-TEC prin RCS vă oferă o gamă largă de kit-uri de calitate incluzând documentația tehnică și de execuție precum și toate componentele necesare la un preț avantajos.

Vă prezentăm câteva opțiuni dintre multele variante disponibile :

2M - 10 M TRANSCIVERTER - SSB, CW și FM

- ⇒ adaptabil la orice HF Transciver cu putere maximă de atac de 4 + 20 W PEP în 10 M
- ⇒ comutare emisie - recepție cu diode PIN;
- ⇒ maxim 10W OUTPUT, "ALL - MODE"

2M FM TRANSCIVER

- ⇒ Micropresor controler;
- ⇒ 15 Memorii și CTCSS;
- ⇒ Microfon și "Mobil Mount" incluse ;
- ⇒ 5 W cu posibilitate de extindere la 30 W;
- ⇒ DIN Conector pentru paket

NEW MODELS (JUST A FEW EXAMPLES, In Stock)

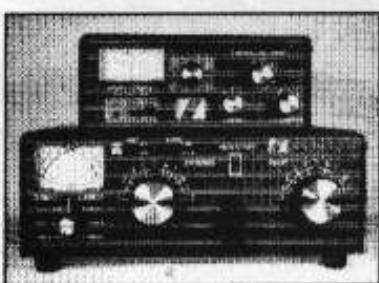
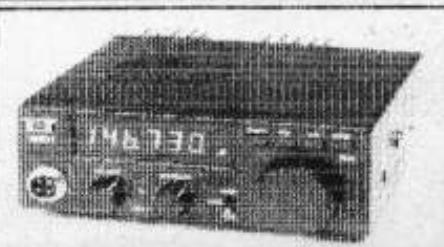
(Portables INCL. Antenna, Battery and Charger) (Fără TVA)

- ⇒ VX-1R Dual Band "The smallest DB." \$ 324.00
- ⇒ FT-10R/AO6 2m, MIL-810 Std \$ 290.00
- ⇒ FT-811 430 MHz, DTMF \$ 299.00
- ⇒ FT-50R Dual Band, MIL-810 Std. \$ 387.00
- ⇒ FT-51R Dual Band, DTMF \$ 608.00
- ⇒ FT-920 HF + 6Meters, DSP, Mic \$ 2,080.00
- ⇒ FT-600 HF, Mic, MIL-810 Std. \$ 1,104.00

ÎMPĂMÂNTARE ARTIFICIALĂ și REFLECTOMETRU CU PUNTE DE IMPEDANTĂ 20/200W HF și VHF

- ⇒ pentru cei cu probleme TVI și BCI (Nu înlocuiește sistemul de împământare ci îl optimizează)
- ⇒ 1,8 ÷ 30 MHz, 144 ÷ 146 MHz Reflectometru și Powermetru - conectate separat pentru HF și VHF comutabile

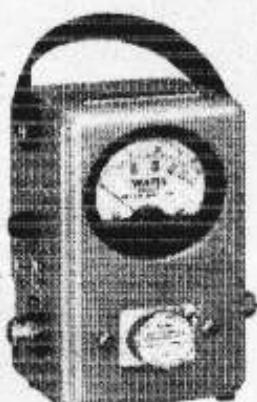
- ⇒ AT300CN - cross needle with "dummy load" - 155 \$;
- ⇒ AT-1500 cross needle meter for 1.5 kW, with roller inductor - 435 \$

MFJ HF/VHF SWR

Analyzer™ with RF Resistance Meter

FIND THE EXACT RESONANCE
of your
ANTENNA SYSTEM !

BIRD

VX-1R înălțură orice concurență

SECOND HAND

- ⇒ FT-415 2m, DTMF 199,00 \$
- ⇒ TH-215 2m, DTMF 169,00 \$
- ⇒ TH-79 DUAL BAND 399,00 \$
- ⇒ TS-120S HF, 100W 490,00 \$
- ⇒ TS-180S HF, 100W 529,00 \$
- ⇒ FT-2400H 2m MOBIL, 50W FM 305,00 \$
- ⇒ TS-450S/AT, 100W, autotuner 1,199,00 \$
- ⇒ TH-78 dual band HT 345,00 \$

FĂRĂ TVA

ULTIMA MINNUNE A FIRMEI YAESU
FT-847 HF/6m/VHF/UHF/SAT

Cine va fi primul care-l va avea ?
Sunăti-ne pentru detalii
Disponibil din Martie

NE GĂSITI CÂND AVETI NEVOIE
ÎN PIATA AMZEI 10-22, Sc.C, Ap.5

659.50.72

RCS